Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 21-нэй гарана | № 242 (16765) | 1984 оной октябриин 21, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, ажаһуудалай болон коммунальна хэрэглэмжэ хангалгын хүдэлмэрилэгшэд! Ажалай шанар болон соёл болбосорол дээшэлүүлэгты, хүн зоной улам ургажа байгаа элдэб янзын эрилтэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр хангагты!

(КПСС-эй ЦК-гай УРЯАНУУДҺАА)

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

«АРМЕНИИН РЕСПУБЛИКАНСКА ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИДА КПСС-эй ЦК-гай ИЮНИИН (1983 он) ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ ЯМАРААР БЭЕЛҮҮЛЖЭ БАЙҺАН ТУХАЙ» ТОГТООЛЫЕ КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ БАТАЛАН АБАБА

[illegible]

хэ нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри, архидалгатай тэмсэл эдэбхитэйгээр ябуулагдана, хуули эбдэхэ ябадал зарим тэды хороогдоо.

Гэхэтэй хамта Компартиин ЦК, партиин горкомууд болон райкомууд КПСС-эй ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр үзэл сурталан, ниитэ-политическэ ажал ябуулгаяа хангалтагүй удаанаар нарижуулан һайжаруулна, бодото зорилгонуудтай, социально-экономическа хүгжэлтэтэй тэдэнэй холбоо барисаае улам бэхижүүлхэ хүдэлмэри хангалтагүй удаанаар ябуулагдана. Үзэл сурталай хүдэлмэри хадаа коммунист бүхэнэй хэрэг үшөөл болоодүй байһаар. Зарим партийна комитедүүдтэ, эхин партийна организацинуудта үргэн ниитэ хүн зоной дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха үрэ түгэс гурим тогтоогдоогүй байһаар, ажал хэрэгүүдэй бодото байдал гүнзэгыгөөр, шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлэгдэнэгүй, хайхарамжагүй, һанаагаа амарха ябадал үзэгдэнэ.

Хүнүүдые хүмүүжүүлхэ талаар ушарһан дутуу дундануудта зарим партийна комитедүүд политическэ залан сэхээр ханданагүй. Үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ хүтэлбэрилхы кадрнууд һулаар хабаадуулагдана, тэдэнэй олонхид партийно-политическэ эрдэм һургуулигүй байна. Партийна һуралсалда хангалтагүй ажал ябуулга үшөөл усадхагдаагүй байһаар. Жэл хүрэтэр стажтай партиин гэшүүндэ кандидадуудай ба коммунистнуудай гурбанай нэгэ шахуу хубинь залуу коммунистын һургуулинуудта һуранагүй. Комсомолой политическэ гэгээрэлдэ хүдэлдэг пропагандистнуудай оройдоол хахад хубинь, экономическа һуралсалда хабаатай пропагандистнуудай 27 процентнь КПСС-эй гэшүүд юм.

Хүн зонине бурхан шажанда шүтэдэггүйгөөр хүмүүжүүлгэдэ горитой дутуу дундануд тохёолдоно. Зарим научна шэнжэлгэнүүдтэ, уран һайханай зохеолнуудта түүхэтэ үйлэ хэрэгүүдые, хүнүүдые харуулхадаа, ангиин бэшэ хандаса үзэгдэдэг байна.

Олохон партийна комитедүүд, эхин партийна организацинууд гүрэнэй, түсэблэлгын ба ажалай журамые бэхижүүлхэ тухай анхаралаа һулаар хандуулна. Ажалһаа һамшаха ябадал үшөөл ехэ байһаар. Республикын дүрбэдэхи предприяти бүхэн захил бэелүүлхэ договорнуудаа дүүргэнэгүй. Промышленностьда ажалай бүтээсын ургалта салин хүлһэнэй дээшэлэлгэ хоёрой хоорондохи тэнсүүри сахигданагүй. Байрын гэрнүүдые, больницануудые, хүүгэдэй саадуудые бариха талаар табан жэлэй даабаринууд дүүргэгдэнэгүй, ашаглалгада оруулагдаһан барилгануудай шанар хангалтагүй доогуур хэмжээндэ байһаар. Коммунальна ажахыда шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон.

Кадрнуудые бэлдэлгэдэ, ажалай нөөсэнүүдые хэрэглэлгэдэ партийна ба совет органууд ехэ дутагдалнуудые гаргана. Станок дээрэ хүдэлдэг хүнүүдэй, гагнууршадай, нэхэгшэдэй дуталдажа байгаашье һаань, техническэ мэргэжэлэй училищинуудта ювелирнүүд, тогоошод, парикмахернууд хэмһээ үлүүгээр бэлдэгдэнэ. Шухала хэмжээнүүдэй абтажа байгаашье һаань, ажал хэхэ аргатай хүн зоной горитой хубинь ниитын үйлэдбэридэ хүдэлнэгүй, хубиингаа хэрэгые хээд ябагшадай тоо хороногүй. Эдилгэ абалга, хонжоо наймаан, үбэршэлгэ, үмэглэлгэ гэхэ мэтэ хангалтагүй ябадалнуудые усадхан зайсуулха бүхы арга боломжонууд хэрэглэгдэнэгүй.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хүдэлмэридэ бии болоһон бүхы һайн юумэ бэхижүүлэн хүгжөөжэ, ушаржа байһан дутуу дундануудые усадхаха талаар нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые бэелүүлхыень КПСС-эй ЦК Армениин Компартиин ЦК-е, партиин горкомууд болон райкомуудые, эхин партийна организацинуудые уялгалаа. Олониитын дунда бэелүүлэгдэдэг эмхидхэлэй ба үзэл сурталай бүхы ажал ябуулгын удхые, гуримые, онол аргануудые партиин эрилтэнүүдтэй наринаар тааралдуулан табиха шухала. Ажалша коллективүүдтэ, бригаданууудта, фермэнүүдтэ бэелүүлэгдэдэг үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэрине һайжаруулха гээшэ түбхын түрүүшын шухала удха шанартай зорилго болоно гэжэ тоолохо.

Пропаганда ба агитацине, ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе 1984 оной ба бүхы табан жэлэй түсэбүүдые хэлбэришэгүйгөөр дүүргэлгэдэ, КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй солотойгоор угталгада элсүүлхэ. Хубиингаа табан жэлэй даабарине Агуехэ Илалтын 40 жэлэй ой болотор дүүргэхэ уялга абаһан түрүү ажалшадай патриотическа үүсхэлые али болохоор дэлгэрүүлхэ. Экономико хурдан түргэнөөр хүгжөөлгын, ажалай бүтээсэ ба продукциин шанарые һайжаруулгын, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгэ ба бэлэдхэлые саашадань дээшэлүүлгын, республикын эрдэм-техникын болон үйлэдбэриин хүсые бүри үрэ түгэсөөр хэрэглэлгын асуудалнууд партийна ба ниитын эмхинүүдэй, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй гол анхаралда табигдаха ёһотой. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ экономическа ба социальна хүгжэлтын түсэбүүдые табилгада хүдэлмэришэдые, колхозниигүүдые, мэргэжэлтэдые, эрдэмтэдые үргэнөөр элсүүлэн хабаадуулха.

Партийна комитедүүд, совет, профсоюзай, ажахын органууд ажалша хүн тухай үдэр бүриин анхарал оролдолго хандуулха уялгатай. Байрын гэрнүүдые, социально-соёлой объектнүүдые бариха түсэбүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхые туйлаха, худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэрине һайжаруулха, коммунальна ажахы болон хүн зоной һуудал байдал хангалгые хүгжөөлгэдэ онсо анхаралаа хандуулха шухала. Республикын Хэлхээ холбооной ба Элүүрые хамгаалгын министерствэнүүдэй жэшээгээр хүнүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха уялгатай албан зургаануудай, предприятинуудай ба эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй тоосоонуудые ажалша коллективүүдтэ ходо ходо шагнажа байха. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин материальна баазые бэхижүүлхэ, 1985 ондо районуудта, хото городуудта соёлой-спортын комплекснуудые байгуулгын хүдэлмэрине түгэсхэхэ.

Арадай хинагшадай бүхэсоюзна зүблөөн дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгэ соохи заабари зүбшэлнүүдтэй зохилдуулан, партийна комитедүүд, партийна организацинууд социалис хуули ёһо, гурим заншал хазагайруулһан ябадалнуудтай тэмсэлээ шангадхаха.

Армениин Компартиин ЦК, партиин горкомууд болон райкомууд, эхин партийна организацинууд ажалшадта марксистско-ленинскэ суртал һургаал, ниитын үзэглэлнүүдтэ ангиин хандаса, политическэ үндэр ехэ һэримжэ хэлбэришэгүйгөөр бүрилдүүлэн хүгжөөхэ, совет патриотизмын ба социалис интернационализмын, СССР-эй арадуудай аха дүү ёһоной эблэршэгүй бата хани барисаанай үзэл бодолтойгоор тэдэниие хүмүүжүүлхэ ёһотой. Хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэжэ олоод, тааруулан табилгада хүн зоной национальна бүридэлые гүйсэд дүүрэнээр хараада абаха.

Партийна ба экономическа һуралсалай үзэл сурталай-теоретическэ хэмжээе, үүргэ нүлөөе дээшэлүүлхэ, пропагандистнуудай, агитаторнуудай, лекторнуудай бүридэлые бэхижүүлхэ, политическэ гэгээрэлэй түлөөһэгүйгөөр хүдэлдэг кабинедүүдые олошоруулха.

Советскэ Союзай Геройнуудые, Социалис Ажалай Геройнуудые, кадрова хүдэлмэришэдые, партиин, дайнай ба ажалай ветерануудые ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ үргэнөөр элсүүлэн хабаадуулха. Олониитын дунда мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд совет ажабайдалые тодо хурсаар, бата найдамтайгаар харуулха, эзэн буса ябадалда, гурим журамгүйдэлгэдэ, нютагай тала баримталалгада эсэргүүсэн зоримгойгоор тэмсэхэ зэргэтэй. Хүн зонине бурхан шажанда шүтэдэггүйгөөр хүмүүжүүлхэ хэрэгые һайжаруулха талаар нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абаха, шэнэ социалис ёһо гуримые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлхэ. Дээдэ һургуулинуудта, марксизм-ленинизмын университедтэ научна атеизмын талаар мэргэжэлтэдые һурган бэлдэхэ. Экономическа, социально политическэ ба оюун ухаан бодолой ажабайдалые гүнзэгыгөөр шэнжэлхэ, республикын онсо шэнжые хараада абажа, үзэл сурталай хүдэлмэрине нарижуулан һайжаруулха тухай гүнзэгы үндэһэ баримтатай дурадхалнуудые зохёохо талаар ниитын эрдэм шэнжэлдэг хүдэлмэрилэгшэдые элсүүлхэ.

Партийна, совет органууд, комсомолой организацинууд гэр бүлын, һуралсалай эмхи зургаануудай, ажалша коллективүүдэй хүсэлэл оролдолгонуудые нэгэдүүлжэ, ургажа ябаа залуу үетэндэ эрхэтэн ёһоной мэдэрэл хүмүүжүүлхэ тухай ехэ оролдолго гаргаха уялгатай гэжэ КПСС-эй ЦК тэмдэглээ. Үзэл сурталай-сэдьхэл бодолой үндэр ехэ шэнжэ шанарнуудые, гүнзэгы интернациональна мэдэрэлые хүбүүд, басагадта бүридүүлэн хүмүүжүүлхэ. Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй һургуулине хубилган шэнэлэлгые оролдосотойгоор, залан сэхээр бэелүүлхэ, үйлэдбэриин һуралсалай мүнөөнэй бааза байгуулха. Арадай ажахын эрилтэ хэрэглэмжэнүүдтэй тааралдуулан, мэргэжэлтэд болон хүдэлмэришэдые һурган бэлдэхэ. Ороной габшагай барилгануудта хүдэлхэ гэһэн залуушуулай хүсэл эрмэлзэлые дэмжэхэ.

Республикын Компартиин ЦК, партийна комитедүүд научна ба зохёохы интеллигенциин дунда үзэл сурталай, сэдьхэл бодолой, гоё һайханиие ойлголгын гүнзэгы мэдэрэлэй оршон байдал байгуулха ёһотой. Социальна захилай хэрэгые үргэдхэхэ, соёлой уран бэлигтэнэй зохёохы үрэ түгэс бэдэрэлгые дэмжэхэ. Ажалша коллективүүдтэй, Совет Армиин сэрэгшэдтэй, хилэ сахигшадтай шефскэ холбоогоо хүгжөөхыень Уран зохёолшодой, Уран зураашадай, Композиторнуудай, Кинематографистнуудай холбоонуудта дурадхаха. Олонациональна социалис соёлой түйлалтануудые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ.

Хүмүүжүүлгын асуудалнуудта гуримтайгаар, комплексоор хандалгые бодотоор бэелүүлхыень, холын хараата, программно-тусхай зорилготой түсэблэлгэ нэбтэрүүлхыень республикын Компартиин ЦК-да, партиин горкомуудта, райкомуудта дурадхагдаа. Үзэл сурталай нүлөөе дээшэлүүлхэ бүхы арга хэрэгсэлнүүдые зохилдуулан табиха, һайн дүй дүршэлые согсолон дэлгэрүүлхэ талаар үзэл сурталай комиссинуудай ажал ябуулгые һайжаруулха. Хүнүүдэй дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхын, үзэл сурталай, эмхидхэлэй, ажахын ажал ябуулгые нягтаар нэгэдүүлхын түлөө нэгэдэхи секретарьнарай, партийна комитедүүдэй һалбари һалбариин таһагуудай, республиканска министерствэнүүд болон албан зургаануудай харюусалгые дээшэлүүлхэ. Партийна ажабайдалай ёһо гуримуудые хазагайруулһанайнь, ажалшадые хүмүүжүүлгэдэ хабаадалгаһаа хулжаһанайнь түлөө хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табиха. Үзэл сурталай кадрнуудай теоретическэ бэлэдхэлые, мэргэжэл шадабарине дээшэлүүлхэ. Үзэл сурталай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин талаар партийна организацинуудай секретарьнарай, орлогшонорой, үйлэдбэриин бригаданууудай партгруппоргнуудай ба партийна эмхидхэлшэдэй һуралсалые һайжаруулха.

Ажал хэхэ аргатай хүн зонине ниитын үйлэдбэридэ элсүүлэн хабаадуулха талаар нэмэлтэ хэмжээнүүдые абахыень, республиканууд хоорондын хэлсээнэй үндэһөөр хүнүүдые ажалда абаха хүдэлмэрээ эдэбхижүүлхыень КПСС-эй ЦК республикын Компартиин ЦК-е, Министрнүүдэй Соведые уялгалба. 1986—1990 онуудай ба саашанхи түсэбэй проектнүүд дотор республикада хүн зонине олоор хабаадуулха промышленностиин һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхыень зохихо министерствэнүүдтэй хамта СССР-эй Госпланда, СССР-эй Госкомтрудта дурадхагдаа.

МҮНӨӨДЭР—ЭДЕЭ ХООЛОИ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭИ ҮДЭР

XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛЭ ХӨӨРЭНЭ

ҮНЭН ЗҮРХЭНҺӨӨ ОРОЛДОХОБДИ

Буряадай АССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин министерствын зүгһөө СССР-эй профсоюзуудай XVII съездын делегадаар эльгээгдэхэдээ, хүдэлмэришэн хүнэй үүргэ, нэрэ хүндэ хадаа манай орон дотор тон үндэрөөр сэгнэгдэдэг гэжэ ёһотоор ойлгоо бэлэйб. Анхан шэлэһэн ажалдаа үнэн сэхэ байхаб гэжэ тиихэдэ тангариглаашье һэмби. Мүнөө һанахадам, гушан гурбан жэл тон түргэнөөр үнгэршэһэн мэтэ. Магад хүдэлмэридөө шунанги байһанһаам гү, али нүхэдтэеэ хэлэеэ ойлголсон, бригадынгаа нэрэ зэргые дээрэ үргэн ябаһанһаамнай гү, бү мэдэе,— сэдьхэлэй дэмжэлгэтэйл саг үргэлжэ ябаа хүм.

Минии хүтэлбэрилдэг бригада гуша гаран хүнһөө бүридэдэг. Эдеэ хоолой шухаг зүйл сухаари болон прянигуудые бариха дүршэлөө олохон хүндэ дамжуулжа, тэдэниие эндэ тогтоонижуулжа шадаһандаа урматайб. Нэрлэбэл, Любовь Агафонова, Клавдия Калиберова гэгшэд хүдэлмэридөө түрүүн нилээд дадажа ядаа бэлэй. Теэд хүн бүхэндэ өөрын хандаса, ойлгуулха тэсэбэри хэрэгтэй. Гушаад жэлдэ намтай суг хүдэлжэ байһан Анна Константиновна Хлуднева, Валентина Ивановна Гаврилова, Лариса Николаевна Гершман энэ һанамжыем дэмжэхэл ёһотой. «Эндэ хүдэлхэм гү, али болихом гү?» гэһэн асуудалаар бэеэ тамалжа ябаһан Катя Абакшиновае мүн лэ коллективнай бэе тээшээ татажа абаа һэн. Хүндэ хүн ёһоор хандалгын хүсэн ехэ. Ушар нимэһээ, илангаяа манай һалбарида хүдэлмэришэ гарнууд дуталдана гэһэн гэмэрэлдээнэй дуулдахада, коллективэй нүлөөлхы аргые дээшэлүүлхэ, һурган хүмүүжүүлэгшэдэй тоое олошоруулха, тэдэниие урмашуулгые бодомжолжо үзэхөөр байха.

Квартал бүхэндэ «Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн конкурс үнгэргэгдэжэ, шадабаритай бэрхэшүүл шалгардаг гээшэ. Үнгэрһэн кварталай дүнгөөр Л. О. Сегеневич бидэ хоёр эндэ илажа гараа һэмди. Тиихэдээ энээнээ юрэл үзэмжын конкурс бэшэ, харин ёһотой бэлэдхэлтэй мүрысөөн шэнги болгодогбди. Тиимэһээл техническэ, бригадна һуралсал, хоорондоо дүтэрхы мэргэжэлнүүдые шудалалга дээдын хэмжээндэ табигдадаг. Пекарниин директор З. М. Бондаренкын зүгһөө онсо оролдолго гаргагдадаг юм. Бэе бэеэ һэлгэн хүдэлхэ шадабари манда тон хэрэгтэй. Сухаари баридаг цехэй мастерай, жэшээлхэдэ, минии уялгануудые Л. В. Ярославцева, Л. Н. Гершман ямаршье сагта гүйсэд дүүргэжэ, намайе һэлгэжэ шадаха аргатай.

Оньһон техникэеэ, заримыень нэрлэбэл, оньһожоруулагдамал пеэшэниие, гурил худхадаг, сухаари отолдог бусадшье машинануудые зүбөөр ашаглаһанай, гурил эһээгшэдэй, машинистнүүдэй, сухаари, пряник баригшадай хүсые тааруулан табиһанай, хүдэлмэриин технологине наринаар сахиһанай ашаар түсэб, даалгабаринуудаа гүйсэд бэелүүлнэбди. Байгша оной 9 һарын түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Хэрбэеэ 571 тонно сухаари үйлэдбэрилхэ түсэбтэй һаа, 574 тоннодо хүргөөбди. Энэ һарадашье амжалтатайбди. 540 килограмм сухаари мүнөө дээрээ түсэбһөө үлүү гаргагданхай. Оньһожоруулагдамал хоёрдохи пекарнитай, онсолбол, Г. Н. Филимоновагай, Р. Н. Байминовагай бригаданууудтай социалис мүрысөөндэ оролсонхойбди. Гэбэшье эндэ үйлэдбэри бүхэнэй онсо шэнжэ хараада абтаха зэргэтэй һэн тула мүрысөөнэй дүнгүүдые согсололго бэрхэтэйшэг юм. Харин өөрынгөө предприяти соо манай бригада В. Н. Орловагай хүтэлбэрилдэг пряник гаргадаг цехтэй мүрысэдэг юм. Мүрысөөнэй гурим яһала харагдажа үзэгдэдэг, зүбшэгдэдэг, олоной һанамжада табигдадаг байна.

Мүнөө жэл цехтээ транспортёр хүдэлгэдэг тусхай түхеэрэлгэ тодхожо, бусадта орходоо бага зэргэ булюу байдалтай болообди. Уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшоднай пекарниин директор З. М. Бондаренко түрүүтэй, мүн слесарьнуудай бригадир О. П. Орлов, заһабарилгын бүлэгэй слесарь К. С. Гусляков гэгшэд энэ түхеэрэлгэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ юм. Экономическа ашаг үрэ тушаань тоо, баримтаар хэлээшьегүй һаа, нэгэ хүниие гарай хүдэлмэриһөө гүйсэд сүлөөлөө гэжэ тэмдэглэлтэй. Саашадаа түүхэй эд буулгаха, бэлэн болоһон продукци ашалгые оньһожоруулха, сухаари ябталан табидаг хабтагайнуудай участогта зарим тэды хубилалтануудые хэхэ зорилготойбди. «Ажалай ветеран» гэһэн медальнуудаар шагнагдаһан Т. С. Дяткова, Гаврилова гэгшэд зохёохы ёһоор хүдэлмэридөө хандалгые ехэл һайшаажа, үйлэдбэриин суглаан дээрэ өөһэдынгөө дурадхалнуудые оруулаа бэлэй.

Хэрбэеэ хилээмэнэй эдеэ хоолой шухаг зүйлынь болодог һаань, манай гаргадаг гурбан янзын сухаари, нэрлэбэл «московские», «сливочные», «детские», гэхэһээ гадна нүгөө бригадымнай продукци —найман янзын пряник саг үргэлжэ худалдан абагшадай зүгһөө эрилтэтэй байдаг. Республика доторнай хилээмэнэй болон кондитерска предприятинуудта элдэб янзын прянигуудай гаргагдадаг һаань, сухаари ганса манай предприятиһаа худалдаа наймаанда оруулагдадаг гээшэ. Сухаари үшөөшье ехээр гаргаха хүсэлтэй һэмди, теэд байрамнай багадана.

Ажалдаа урагшатайшуул ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг. Жэшээлхэдэ, минии бригадын В. И. Павлова хилээмэнэй комбинадай завкомой гэшүүн, А. К. Хлуднева ажалай аюулгүй байдал сахиха ниитын инспектор, мүн Н. О. Лех үбшэлһэн хүнүүдые гэртэнь эрьехээр, хэрэгтэй хүндэ туһаламжа үзүүлхын түлөө харюусалгатай юм.

Хилээмэнэй комбинадһаа харьяата манай филиалай хүдэлмэрилэгшэд мэргэжэлэйнгээ талаар заншалта һайндэрөө угтахадаа, «Эдеэ хоол элбэгжүүлхын тула эсэлтэ сусалтагүй хүдэлхэбди» гэжэ үнэн сэдьхэлһээ шэбшэнэ ёһотой.

А. ВДОВИНА,
Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай 1-дэхи пекарниин бригадир, Ажалай Улаан Тугай, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденуудтай.

ҺАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Продукци үйлэдбэрилгые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, тэрэнэй ассортиментыень үргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха гээшэ эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай ажалшадай бэелүүлхэ гол зорилгонууд болоно. Һалбариин хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлэй һайндэртэ зорюулагдажа, октябриин 19-дэ Москвада баярай суглаан болобо.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, хүтэлбэрилэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ илагшад, ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

СССР-эй мяханай ба һүнэй промышленностиин министр Е. И. Сизенко элидхэл хээ.

КПСС-эй XXVI съездын, партиин Центральна Комитедэй удаадахи Пленумүүдэй, ороной Эдеэ хоолой программын табиһан зорилгонуудые шиидхэхын тула һалбариимнай ажалшад бүхы хүсэеэ, эрдэм мэдэсэеэ, дүй дүршэлөө элсүүлхэ юм гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулба.

(ТАСС).

ШАГНАЛ

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө, Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэй дашарамдуулан, Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай колбасагай зүйлнүүдэй хүдэлмэришэдэй бригадир Надежда Денисовна **Горбуновае**, Улаан-Үдын хилээмэнэй комбинадай хилээмэ баригша Валентина Павловна **Поповае**, Улаан-Үдын гормолкомбинадай бригадир Любовь Львовна **Чупровае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД ТҮГЭСЭБЭ

[illegible] бюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр П. Н. Демичев, КПСС-эй ЦК-гай соёлой таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо З. П. Туманов, СЕПГ-гэй ЦК-гай соёлой таһагые даагша У. Рагвиц, ГДР-эй соёлой министр Г.-Н. Гофман, бусад тусхай тушаалтад, ГДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Э. Винкельман ехэ амжалтатайгаар үнгэрһэн концерт хараһан байна.

Советскэ Союзай ба Германиин Демократическа Республикын соёлой уран бэлигтэниие шэнэ уулзалга хүлеэнэ—ерэхэ жэлдэ ГДР-тэ үнгэргэгдэхэ совет соёлой үдэрнүүдтэ бэлэдхэл эхилбэ. Энэ харалга түрүү үзэлтэй хүн түрэлтэнэй ажабайдалда болохо түүхэтэ үйлэ хэрэгтэ—фашизмые бута сохижо, түйлаһан Агуехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаха юм.

(ТАСС).

БҮХЭСОЮЗНА БҮЛГЭМЭЙ III СЪЕЗД

[illegible] руулһан, ажал ябуулгадань хүтэлбэри болоһон байгаа гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Съездын баталан абаһан тогтоол дотор ном һударые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ талаар бүлгэмэй бүхы эмхинүүдэй хүдэлмэрине нарижуулан һайжаруулха арга олгоһон тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаһан байна.

* * *

Номдо дуратайшуулай бүхэсоюзна һайн дуранай бүлгэмэй пленум болобо. Академик И. Н. Петрянов-Соколов тэрэнэй түрүүлэгшээр дахинаа һунгагдаа.

(ТАСС).

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ АБАЛСАБА

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомдо үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэдэй городской семинар болобо.

«КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ уламжалан, үзэл сурталай хүдэлмэрине саашадань һайжаруулха ээлжээтэ зорилгонууд тухай» элидхэл КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша Н. И. Крючков хэбэ.

Партиин Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь В. С. Тимашов ниислэл хотын арадай ажахын һалбаринуудай хүдэлмэриин 9 һарын дүнгүүд болон гүрэнэй түсэб, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай дэлгэрэнгыгээр тогтожо, суглаарагшадай табиһан олон тоото асуудалнуудта харюусаһан байна.

КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь Н. П. Быков, КПСС-эй Советскэ райкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагша В. П. Грехов, «Знание» бүлгэмэй Буряадай организациин правлениин референт Е. Ф. Рябова, прибор бүтээлгын үйлэдбэриин нэгэдэлэй парткомой секретариин орлогшо С. И. Дорофеева, мяха-консервын комбинадай политинформаторнуудай бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ Г. С. Погнаева гэгшэд өөһэдынгөө район болон предприятинуудта үзэл сурталай хүдэлмэри эмхидхэлгын дүй дүршэл тухай хөөрөө.

Түгэсхэлдэнь контрпропагандын темэдэ зорюулагдаһан баримтата фильм харуулагдаһан байна.

Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ГОЛ ШЭГЛЭЛЭЭ БАРИМТАЛХА

КПСС-эй Хориин райкомой лекционно зал соо Хориин, Хэжэнгын, Яруунын районуудай үзэл сурталай эдэбхитэдэй семинар һаяшаг болобо.

КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй һүүлээр жэл үлүүтэй саг үнгэрбэ. Тиихэдэ баталагдаһан абтаһан шиидхэбэринүүд хүн зониие үзэл сурталай-политическэ талаар хүмүүжүүлгын холын хараата дайшалхы программа болоо бэлэй.

— Партиин ЦК-гай түс Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар хэһэн хүдэлмэриин үрэ дүнгүүдые согсолон, хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын саашанхи хараа түсэбүүд тухай энэ мүнөө үнгэргэгдэжэ байһан семинар дээрэ шүүмжэлэн хэлсэхэ зорилготойбди,— гэжэ КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таһагые даагшын орлогшо, партиин обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшангые даагша А. С. Баинов «КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар үзэл сурталай хүдэлмэриие нарижуулан һайжаруулгын ээлжээтэ зорилгонууд тухай» элидхэлэйнгээ эхиндэ хэлэбэ.

Һүүлэй жэлнүүдэй туршада арадай ажахын элдэб һалбаринуудта партийна, гүрэнэй ба ажалай журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудай эсэстэ түсэбтэ даабари болон социалис уялгануудые дүүргэхэ талаар зарим тэды амжалта туйлагдаһан, хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлһэн байна. Республикын промышленность товарна продукци худалдалгаар энэ жэлэй найман һарын түсэб 101 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгээр — 102,3 процент дүүргэһэн байна. Ажалай бүтээсэ түсэбһөө гадуур 1 процентээр дээшэлүүлхэ гэһэн харюусалга ехэтэй партийна даабари мүн лэ бэелүүлэгдээ. Тиин республикымнай промышленность даабариһаа гадуур 15 миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилбэ. Түрүүшын хахад жэлэй туршада гаргагдаһан продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулһанай ашаар 1 миллион 400 мянган түхэриг алмагдаа.

Гэхэтэй хамта, мяха, нооһо, үндэгэ үйлэдбэрилгөөр үрэ дүнгүүд һанаһанда хүрэнэгүй. Энэ жэлэй найман һарын туршада республикын 9 район гүрэндэ мяха тушаалгаар түсэбүүдээ дүүргээ. Тэдэнэй дундаһаа Сэлэнгын, Яруунын, Захааминай районуудай ажахынууд онсо шалгаржа, һайн үрэ дүнгүүдые харуулаа. Гадна һү үйлэдбэрилхэ болон гүрэндэ тушааха талааршье зарим тэды амжалтанууд туйлагдаа.

Мүнөө манай түрэл Совет орон дотор Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай Илалтын 40 жэлэй ойн баярта бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри ябажа байна. Һүр жабхаланта энэ һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахын тула ажалша коллективүүд дээшэлүүлэгдэһэн үндэр уялгануудые абана, баатар зоригтойгоор ажаллана. Тиихэдэ социалис мүрысөөе хүгжөөлгын эхин шата болоһон стахановска хүдэлөөнэй 50 жэлэй ойн баярые, мүн түрэл Коммунис партиингаа XXVII съездые үндэр бүтээсэтэ ажалаар угтахын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэл дэлгэржэ байна гэжэ нүхэр А. С. Баинов элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

КПСС-эй Хориин райкомой нэгэдэхи секретарь П. В. Бахаев семинарта хабаадагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, арадай ажахын түсэб болон социалис уялгануудые дүүргэхэ хэрэгые үзэл сурталай талаар хангахын тула партиин райкомой хэжэ байһан хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Районой промышленнос предприятинууд 3 жэл 9 һарын даабаринуудые бэелүүлжэ, түсэбһөө гадуур 918,9 мянган түхэригэй элдэб зүйлэй продукци худалдаа.

Тэрэшэлэн Хориин районой совхозууд хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгын талаар мүн лэ муу бэшэ дүнгүүдые туйлажа байна. Түсэбтэ даабаринуудые, социалис уялгануудые болзорһоо урид дүүргэхэ хэрэгтэ Дээдэ-Тайлсын, Үдын, Хүрбын совхозууд ехэ хубитаяа оруулһан байха юм.

Үзэл сурталай болон политическэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие районой партийна организацинууд мүнөө сагай эрилтэдэ харюусама хэмжээндэ ябуулха, ажалшадай урда табигдаһан зорилгонуудые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгые хангахын тула хамаг эршэ хүсэеэ элсүүлэн тэмсэнэ. Партиин райкомой бюрогой заседанинууд, пленумүүд дээрэ үзэл сурталай хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаһан асуудалнууд саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэгдэнэ, дутуу дунданууд эрид шууд элирүүлэгдэнэ гээд тэмдэглэлтэй.

КПСС-эй Яруунын райкомой хоёрдохи секретарь С. С. Сахаев ажалша коллективүүд дотор социалис мүрысөө эмхидхэн ябуулха хэрэгые һайжаруулха талаар районой партийна организацинуудай хэжэ байһан хүдэлмэри тухай семинарта хабаадагшадта элидхэбэ.

«КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар районой соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай» Хориин түбэй библиотекые даагша Р. А. Лисова шагнагшадта һонирхолтойгоор хөөрөө.

«Знание» бүлгэмэй Яруунын районно организациин харюусалгата секретарь Ц-Х. Ц. Жамбалдоржиева «Район дотор уншагдаһан лекцинүүдэй шанар дээшэлүүлхэ тухай», КПСС-эй Хэжэнгын райкомой парткабинедые даагша Г-Б. Д. Бадмаев «Партийна гэгээрэлэй шагнагшадай ниитын-политическэ практика эмхидхэхэ талаар КПСС-эй райкомой хүдэлмэри тухай», «Шэнэ Үдэ» газетын редактор Е-Д. Б. Манзаев «Үзэл сурталай, ниитэ-политическэ хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ талаар районно газетын ажал ябуулга тухай» мэдээсэлнүүдые хэһэн байна.

Хориин районой Анаагай совхозой агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ Д. Г. Ширапов, Яруунын районой «Юбилейный» совхозой политинформаторнуудай бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ М. П. Лазарев гэгшэд өөһэд өөһэдынгөө ябуулжа байһан хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хэлэбэ.

Семинарта хабаадагшад КПСС-эй Хориин райкомой парткабинедэй бэлдэһэн харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдэй выставкээр ехэтэ һонирхобо. Тиихэдэ тэдэнэр районой соёлой байшангай, районой түбэй библиотекын, хүгжэмэй һургуулиин, Анаагай совхозой гурбадахи отделениин һү һаалиин фермын улаан булангай хүдэлмэритэй танилсаа.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.

МҮНӨӨДЭР—ЭДЕЭ ХООЛОИ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭИ ҮДЭР

АМЖАЛТЫМНАЙ АРГА НҮХЭСЭЛ

Манай «Бурмясопром» нэгэдэлэй коллектив байгша оной юһэн һарын түсэб гүйсэд дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур гурба миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилэгдөө. Энээниие туйлаха хэрэгтэ социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэ, арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэлгэ ехэ аша нүлөөтэй байгаа. Тиимэһээл мүрысөөнэй гурим баталалгада, дүүргэлгэдэ онсо анхарал табидаг, цех, завод бүхэнэй түлөөлэгшэдтэй, инженернүүдтэй, цехкомуудай түрүүлэгшэнэртэй зүбшэдэг, хөөрэлдэдэг гээшэбди. Эдэнэр хадаа үйлэдбэриин-ниитын комиссинуудай гэшүүд болоно. Жэшээлхэдэ, колбасна заводой мастер У. Е. Казекина, мал үүсэлдэг заводой технолог Л. Н. Потапова ба бусадшье түрүү үүсхэл дэлгэрүүлхэ, габшагай хүдэлмэридэ хүн зониие элсүүлхэ, алмалта, арьбалалта тухай тодо мэдэсэтэй байха, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолхо талаар илангаяа оролдосо гаргадаг хүнүүд, түшэг тулгууримнай юм.

Мүнөө үедэ 112 бригада гэхэ гү, али бүхы хүдэлмэришэдэй 80 процентнь хамтын подрядай гуримаар хүдэлнэ. Энэ гуримые нэбтэрүүлхэ, һайн талыень элишэлэн, тобойлгон харуулхын тула һуралсал үргэлжэлүүлэгдэһээр. Комбинадай үйлэдбэридэ болоһон хубилалтанууд, түрүү онол арганууд тухай «Мэдээсэлэй хуудаһан» гаргагдадаг юм. Иимэ хуудаһанууд гол түлэб республикын эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудта тараагдажа, нэгэ һалбариин мэргэжэлтэдэй дүй дүршэлөө андалдаха нэгэ арга болодог юм.

«Агуу Илалтын 40 жэлэй ойдо — габшагай ажалай 40 долоон хоног!» гэһэн уряа доро хүдэлжэ байһан коллективнай дурасхаалай вахтануудта жагсажа, мэргэжэлэйнгээ һайндэрые урма баяртайгаар угтаба. Жэшээлхэдэ, Севастополиин ба Туапсе хамгаалгын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ консервнэ заводой хид илажа гараа һэн. Эндэ порционно, термостатна отделенинүүдэй Е. А. Покацкаягай, А. И. Клюевагай хүтэлбэрилдэг бригаданууд шалгараа. Тиихэдэ «Табан жэлэй даабарие — Илалтын 40 жэлэй ойдо» гэһэн үүсхэл дэмжэһэн нимгэн сагаан түмэрөөр консервын баанхануудые хэдэг М. В. Григорьевагай бригада табан жэл соо түсэбһөө гадуур 10 миллион баанха үйлэдбэрилхэ зорилготой. Эдэнэр энэ долоон хоногто мүн лэ илагшадай тоодо ороо һэн.

Москва хотые хамгаалагшадта зорюулагдаһан габшагай долоон хоногой дүнгүүд эдэ үдэрнүүдтэ гаргагдаба. Холодильнигай коллективые һайшаан дурдамаар. Мүрысөөнэй арга боломжонууд эндэ гүйсэд хэрэглэгдэнэ, харуулан ойлгууламжын хэрэгсэлнүүд илангаяа тааруу зохидоор бэлдэгдэнхэй. В. К. Борголовагай, О. В. Семеновагай, К. А. Горбуновой бригадануудай оролдолгын ашаар хараалагдаһан түсэб 161,9 процент дүүргэгдээ. Буряадай АССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ К. А. Горбуновой бригада «Эрхим бригада» гэһэн нэрэ зэргэдэ нёдондо хүртэһэн юм. Ажалай Алдар Солын III шатын ордento Н. П. Сидякин, мүн тэрэнэй хүбүүн Владимир уялга, даалгабаринуудтаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. Гэхэтэй хамта, холодильнигай коллектив социалис зөөриие сахин хамгаалха талаар калининецүүдэй үүсхэлые эгээл түрүүлэн дэмжээ, хоорондоо дутэрхы мэргэжэлнүүдээр олонхинь хүдэлжэ шадаха болонхой.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ

КОММУНИСТНУУДАЙ ЖЭШЭЭ

Хүүргэ баридаг манай 53-дахи отрядай коллектив арбан жэлэй туршада БАМ-ай барилгада хабаадалсажа, хэдэн миллион түхэригэй хүдэлмэри хэһэн байна. Бидэ Кичерэ, Ангой, Янчуй, Янчукан, Окусикан, Ладья гэхэшэлэн хадын тэршээ дошхон гол горход дээгүүр 80—100 метр утатай хүүргэнүүдые хабсаргаһан гээшэбди. Тиихэдэ Дээдэ-Ангар мүрэн дээгүүр 400 метрэй одоол гайтайхан хүүргэ барилсаа һэмди. Янчуй гол дээгүүр 150 метр ута хүүргэ заагдаһан болзор соогоо хабсаргагдажа, ашаглалгада тушаагдаа.

Отрядаймнай хүдэлмэришэд тон шухала участок дээрэ хүдэлжэ байһанаа һайн ойлгодог. Энээн дээрэһээ даажа абаһан хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар хандадаг, үйлэдбэридөө бии байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэдэг, урдаа табигдаһан зорилгоёо бодотоор бэелүүлжэ шададагшье.

Хойто холын газар дээгүүр хүүргэ барижа байха үедэ али олон бэрхэшээлнүүд дайралдадаг. Хэзээдэшье гэдэдэггүй газарые үрэмдэн малтахын, хүүргэнүүдэй тулгануудые һуулгахын тула одоол дүршэл шадабари хэрэгтэй болодог шуу. Газарай гүн соо «хадагалаатай» байһан сэбдэг мүльһэн, гранит шулуун барилга хэхэдэ нигээдхэн лэ һаад түбэг татадаг юм. Гэбэшье манай отрядай коллектив үүсхэл гарган, эдэбхи бадаруулан, ехэ, багашье хүүргэнүүдые саг соонь барижа дүүргэхэ, ашаглалгада тушааха гэжэ эрмэлзэдэг гээшэ.

Бидэ Шэнэ-Уоян поселогто өөрын промышленнэ бааза баринхайбди. Эндэ хүргэнүүдэй [illegible]. Тракторнууд, машинанууд болон кранууд имагтал отрядай мэргэжэлтэдэй хүсөөр заһабарилагдана. Эдэ бүхы хэмжээ ябуулганууд хүүргэнүүдые богони болзорой туршада хабсаргаха хэрэгтэмнай ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ асуудалда отрядай захиргаан, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинууд ехэ анхарал хандуулдаг. Мастерска участогуудай, бригаданuudай коллективүүд хоорондоо социалис мүрысөөнэй хэлсээ баталдаг. Тэрэнэй дүн һара бүри согсологдоно. Мүрысөөнэй ябасые отрядай партийна эхин организаци тон анхаралтайгаар хинан шалгадаг, шадаха зэргээрээ туһалдаг, тодорхой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлдэг. Недели бүри бидэ «сахилгаан» хуудаһа гаргажа, үндэр бүтээсэ туйлаһан хүдэлмэришэдэй нэрэ солые олондо мэдээжэ болгодог гуримтайбди.

Түрүү һуури эзэлһэн хүдэлмэришэдэй, бригаданuudай коллективүүдэй нэрые хүндэлэн, Улаан туг хиисхүүлэгдэдэг, үнэтэ, дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдадаг юм. Коммунистнууд А. П. Рябков, С. Е. Стонкус, Ю. С. Янаускас, Е. И. Леонов, М. Д. Коптев болон бусадай хүтэлбэрилдэг бригаданuudай нэрэ хүндэдэ олон удаа Улаан туг үргэгдэһэн, урмашуулагдаһан байха.

Манай отрядай хүдэлмэришэд шэнэ онол арга, оньһон техникэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлдэг гээшэ. Хүдэлмэришэднай 1976 онһоо хойшо бригадна подрядай гуримаар барилга хэжэ эхилээ юм. Һүүлэй мэдээгээр, хэгдэһэн бүхы ажалай 89 процентнь иимэ гуримаар бүтээгдэжэ, барилгын ехэ материал арьбалагдаһан, ажалай бүтээсэ [illegible] ри амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ.

Манай отрядай коллектив Таксимоһоо Витим хүрэтэр 14 хүүргэ бариха даабари жэлэй эхиндэ абаһан юм. Байгша оной июниин 15 болотор эдэ хүүргэнүүд сүм баригдажа, эрхим сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада тушаагдаа бэлэй. Ю. Неверов, С. Стонкус, Ю. Янаускас, Н. Новолодский гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданuudай коллективүүд энэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулалсаа. Эдэнэр Витим хүрэтэр хүүргэнүүдые түргэнөөр, эрхим шанартайгаар хабсаргаһанайнгаа ашаар үйлэдбэридөө 172 мянган түхэригэй сэбэр олзо оруулжа шадаа бшуу. Түрүү хүдэлмэришэдэй габьяа харуулан ажаллаһанай аша туһаар Витим мүрэн хүрэтэр түмэр харгын рельс табиха хүдэлмэри болзорһоо урид дүүргэгдээ юм гээд хэлэхэдэ, алдуу гарахагүй.

Бидэ Буряадай участок дээрэ хүүргэнүүдые бариха даабаряа болзорһоонь холо урид дүүргэжэ, Шэтын областиин участок дээрэхи хүүргэнүүдые хабсаргалсаха эрхэдэ хүртөө бэлэйбди. Витим мүрэнһөө Куанда хүрэтэр 6 хүүргэ бариха даабари абан сасуу түрүү коллективүүдые БАМ-ай 809-дэхи, 816-дахи, 823-дахи километртэ эльгээгээбди. Н. Новолодский, С. Стонкус, Ю. Неверов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданuudай коллективүүд БАМ-ай 811 дэхи, 812-дохи, 815-дахи километртэхи хүүргэнүүдые бариха даабаряа һараар урид дүүргэжэ, түмэр харгын рельс табидаг А. Бондариин бригадын коллективые часайшье туршада һаатуулаагүй.

Отрядай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд, илангаяа дунда шатын хүтэлбэрилэгшэд дааһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадаг. [illegible] рядайнгаа гол баазаһаа аяар 300—350 километр холо газарта барилга хэнэ. Барилгын материалай, цементын, модон хабтагайн ямар нэгэн участогта дуталдахада, нүгөөдэ дүтэ байрлаһан коллективһээ абадаг. Тобшоор хэлэхэдэ, хоорондоо нягта барисаатайгаар ажаллана гээшэ.

Хүдэлмэришэдэй эдэбхитэйгээр, үүсхэлтэйгээр, эршэ шангатайгаар ажаллаһан дээрэһээл БАМ-ай хүүргэнүүдые бариха даабаряа болзорһоо урид дүүргэнэбди гээд дахин дабтая. Манай бариһан хүүргэнүүд дээгүүр түрүүшын ашаанай поезд Куанда хүрэжэ ерээ бэлэй. «ГлавБАМстрой», БАМ-ай транспортна барилгашадай дорпрофсож, ВЛКСМ-эй ЦК-гай штаб отрядаймнай хүдэлмэришэдэй ажалые үндэрөөр сэгнэжэ байһанаа мэдүүлэн, дурасхаалта Улаан туг 1500 түхэригэй мүнгэн шангтайгаар барюулба. БАМ-ай барилгада 1974 онһоо хабаадалсажа, хойто нютагта хэдэн олон хүүргэ хабсаргагдаһан бэрхэ мэргэжэлтэн бригадир Ю. С. Янаускас «ГлавБАМстройн» Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдажа, үнэтэ бэлэгтэ хүртөө. Хүүргэ баридаг 53-дахи отрядай коллектив коммунистнуудай жэшээгээр хүдэлжэ байһан коллектив. БАМ-ай барилгые болзорһоонь урид дүүргэжэ, ашаанай поезднуудые ябуулха хэрэгтэ иигэжэ хубитаяа оруулалсана. Бидэ Агуу Октябриин 67 жэлэйн ойн һайндэрые ажалай ехэ амжалтаар угтажа байһандаа урма баяртайбди.

А. СЛАСТНОЙ
хүүргэ баридаг 53-дахи отрядай партийна организациин секретарь.

Совет орон дотор

НАМАРАЙ САБШАЛАН

ЦИТЕЛИ-ЦКАРО (Грузин ССР). Цителцкаройско районой механизаторнууд орой намар болотор үбһэ ногоо сабшаһаар. Джапаридзиин тосхоной колхоздо тэдэнэр хүсы үбһэ зургаадахяа сабшажа байна. Тосхоной үнинэй ажаһуугшадшье иимэ ушарые һананагүй. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 600 центнер ногоо суглуулагдаһан байна.

— Районой бүхы нуга сабшалангай хахадһаа ехэ хубидань хүсы үбһэн, эспарцед, клевер мэтын белогоор баян ургамал таригдаһан байна,— гэжэ РАПО-гой түрүүлэгшэ И. Пиросманашвили хэлэнэ. Тиихэдээ зунай ба намарай туршада удаа дараалан эдеэшэхэ болзорыень хараада абажа, бобово ба залаата ургамалнуудай сортнуудые шэлэһэн байнабди.

Бүхы ажахынуудта, тэжээлэй ургамалнуудые тарижа үргүүлхэ хурааха ба зөөхэ хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Тэрээнһээ гадна нютагай эрхэ байдалые хараада абажа, таримал ногоо хурааха эгээл таарамжатай онол арганууд шэлэгдэһэн байгаа.

Гэбэшье таряалан уһалдаг болоһониинь амжалтын шиидхэхы эрхэ нүхэсэл болоһон байна. Тэжээлэй полинуудай оршодог ган гасуур талада үнгэрһэн үбэлэй туршада арбан нуур сөөрэм байгуулагдаһан, бүлүүр станцинууд тодхогдоһон юм. Тиигэжэ таряалангай ашаг шэмэ эрид дээшэлһэн, ногооной эдеэшэхэ болзор хурдадхагдаһан байна.

ТЕХНИКЭ ТУХАЙ АНХАРАЛ ОРОЛДОЛГО

БАРНАУЛ. Алтайн полинууд дээрэ хураалгын хүдэлмэри үшөөл дүүрээдүй. Тиибэшье хизаарай ажахынуудта техникэ хабарай хүдэлмэридэ бэлдэлгэ түлэг ябуулагдана. Алтайн Советскэ районой «На страже мира» ба Алтайн районой «Гигант» колхозууд тарилгын ба хүрьһэ элдүүрилгын бүхы машинануудые бэлэн болгожо табиба. Хизаарай олохон ажахынууд машина [illegible] заһабарилжа эхилдэг[illegible] тай, Энэнь саг ал[illegible] олгодог, үбэлэй һар[illegible] мастерскойнуудай [illegible] риие хүнгэдхэдэг [illegible]

«Сельхозтехникын» [illegible] ально-техническэ ба[illegible] жээ. Заһабарилгын [illegible] орёо хүдэлмэри [illegible] тэрэнэй завсдууд бо[illegible] стерскойнууд олон [illegible] пас частьнуудые [illegible] дэг болоо юм. Техни[illegible] барилгада бригадна [illegible] һабарилгын поточно[illegible] түрүү арга үргэнөөр [illegible] лэгдэнэ. Алтайн механ[illegible] нууд болон заһабари[illegible] январиин 1 болотор [illegible] ба хүрьһэ элдүүрилгын [illegible] машинануудые заһаб[illegible] харин хабарай тарил[illegible] дэлмэриин эхилтэр [illegible] хураалгын комбайнуу[illegible] жээл бэлэдхэлгын бүх[illegible] кые заһабарилжа [illegible] гэһэн уялга абанхай.

УРГАСАҺАА УРГАСА[illegible] ХҮРЭТЭР

ТАЛДЫ-КУРГАН, 12 [illegible] центнер үрэ жэмэс [illegible] ха шэнэ байра Се[illegible] саадуудай продукци[illegible] стиин түбэй хүн зониие [illegible] саһаа ургаса хүрэтэр [illegible] байха юм. Эндэ үргүүл[illegible] яблока болон [illegible] тэрэнэй камеранууд [illegible]

Хүргэлгын хүсэтэй [illegible] рэлгэнүүдэй туһаламжа[illegible] дэ дулаан байлгагда[illegible] Эгээл түргөөр гутадаг [illegible] мэс инертнэ газтай [illegible] хадагалагдаха. Энэнь [illegible] тай продукциин гута[illegible] роохо байна.

Табан жэлэй эхин[illegible] шо область дотор үрэ [illegible] овощ ба хартаабха [illegible] ха байранууд гурба [illegible] гэдхэгдөө юм. Тиихэдэ [illegible] нуудта тэдэнэй зарим [illegible] баригдаа. Энэнь ургас[illegible] ряалгын үедэ огород[illegible] зөөхэ хүдэлмэрие [illegible] гэдхэхэ байна.

ШАЛГАЛТА ЮУ ХАРУУЛААБ?

САГ ОШОО, ШАМДАХА ХЭРЭГТЭЙ

Республикымнай колхоз, совхозуудта ниитын адууһа малай үбэлжэлгэдэ бэлдэлгын хүдэлмэри үни хада эхилэнхэй. Малай үбэлжэлгын тон харюусалгатай энэ хаһада Хяагтын районой ажахынуудай хэр зэргэ бэлдэһэн тухай эдэ үдэрнүүдтэ шалгалта хэгдэбэ.

Фермын үнеэдые дулаан байра соо уянда байлгаад, һайнаар эдеэлүүлһэнэй ашаар һү ехээр һааха тухай хөөрэлдөөн ажахы бүхэндэ болодог гээшэ. Намартаа, үбэлжэлгын эхилхын урда тээ, малай байрануудые дулаалжа, хашаа хорёоень заһабарилха, оньһон техникээ һаадгүйгөөр хүдэлдэг болгохо тухай нэн түрүүн һаналаа табиха тон шухала. Гэбэшье, дурсагдаһан районой олохон ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда анхаралаа хандуулаагүй байһаар. Ажахынуудай һү һаалиин фермэнүүдтэ тэжээлэй цехүүд үшөөшье хүдэлгэгдэнэгүй. Энэ ушарһаа һаалиин үнеэд буйлуулагдаһан шэмэтэ тэжээл эдинэгүй.

Жэшээ болгон дурдаха болоо һаа, Худэриин совхозой һү һаалиин 4 фермын хоерынь лэ малай үбэлжэлгэдэ гүйсэд бэлэн болонхой. Ажахын 1-дэхи отделениин Түбэй, Семеновско фермэнүүд үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэн болоогүй байһаар. Ажахы дотороо түрүү фермэ гэжэ нэрлэгдэдэг Семеновско фермын үнеэд мүнөө болотор газаа хоноһоор. Үнеэдэй байрые заһабарилга унжагайранхай. Барилгын материалнуудай, шифер болон хадааһанай дуталдадаг ушарһаа боложо, барилгын хүдэлмэри урагшаа ябанагүй. Мүн тэжээлэй цех үшөө хүдэлгэгдэнэгүй. Тиихэдэ Түбэй фермын малай байрануудай сонхонууд үшөө шэглэгдээгүй, хашаа хореонуудынь заһабарилагдаагүй байһаар.

Иимэ байдалай юун дээрэһээ үзэгдэһэн тухай асуудалтайгаар совхозой ахамад зоотехник Валентина Николаевна Филипповада хандахадамнай, тэрэ иимэ харюу үгөө һэн:

—Ажахымнай Баян-Булагай болон Первомайскын һү һаалиин фермэнүүд үбэлжэлгэдөө эртээнһээ, һайнаар бэлдэжэ эхилһэн юм. Мүнөө эдэ фермэнүүд малайнгаа байра дулаалжа, хото хореогоо заһажа дүүргэнхэй. Эдэнэй урда гансал ехэ һү һааха зорилго табигдана. Харин нүгөөдэ фермэнүүдтэмнай энэ хүдэлмэри нэгэ бага унжагайраа. Энэ гол түлэб барилгашадай зэмээр, мүн барилгын материалнуудай саг соогоо асарагдадаггүй ушарһаа тохеолдоо гээшэ. Гэбэшье энэ дутагдалаа дары түргэн усадхажа, октябриин хорин болотор үнеэдээ дулаан байра соо хонуулдаг болохобди гэжэ найдуулнаб.

Хонидой отаранuudай байрануудай байдалаар һонирхоходомнай, совхозой профсоюзна комитедэй түрүүлэгшэ Федор Николаевич Зимирев энэ асуудалда тодорхойгоор иигэжэ харюусаа:

— Хонишоднай бултадаа шахуу олон жэлдэ амжалтатайгаар ажаллажа ябаһан хүнүүд юм. Ушар тиимэһээ тэдэнэр жэл бүри, өөһэдынгөө хүсөөр үбэлжэлгэдөө бэлдэдэг гээшэ. Тэдэнэр өөһэд өөһэдынгөө отарын байрануудые дулаан байхада заһабарилжа эхилдэг болонхой. Хонишоднай энэ хүдэлмэриеэ үни хада дүүргээд, мүнөө хурьгадай байрануудые сэбэрлэжэ, сагаадажа байна.

Энэ хөөрэлдөөнэй һүүлээр, Худэриин совхозой хонишод үбэлжэлгэдөө бэлэн гэжэ ойлгобобди. Харин һү һаалиин фермэнүүдтэ энэ хүдэлмэриин хэды болотор унжагайрха, тэжээлэйнь цехүүд хэзээ бэлэн болгогдожо, үнеэдынь буйлуулагдаһан тэжээл эдидэг болохо юм? Эдэ асуудалнууд совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдэй сэдьхэлые зобооногүй ха гэжэ һанахаар байгаа бэлэй.

Улаадайн совхозой Дүнгын һү һаалиин фермэ хүрэжэ ерэхэдэмнай, тэндэ хон-жэн байдал тогтонхой, нэгэшье хүн харагдабагүй. Үглөөнэй һаамай һүүлээр һаалишад гэр гэртээ таранхай гээшэ гү даа, теэд ерээ хадаа үнеэдэйнь байра орожо хараябди,—гэлсэһээр, иишэ тиишээ хэлтыбшэһэн, зарим тээгүүрээ унашаһан хашаа зубшан, үнеэдэй байра тээшэ ошобобди. Фермын газаагуур шабар шабха дүүрэн, саашалха бэримнай хүнэй хүлөө табихаар хуурай газар үгы хэбэртэй. Энэ тэрэ модо дамжан малай байрада дүтэлхэдэмнай, тэндэһээ хүнэй түмэр сохихо абяан дуулдажа, бидэнэр хөөрэлдэжэ, һониниие дуулаха хүниие олоһондоо баярлан, үнеэдэй байрада оробобди.

Уулзаһан хүнүүднай фермын байдалтай үшөө танилсажашье үрдеэгүй, Хяагтаһаа һаял ерээд, котельнын кран заһахаяа түхеэржэ байһан «Сельхозтехника» нэгэдэлэй слесарьнууд А. Д. Глазков Ю. Г. Цыбенов хоёр байба.

— Мүнөөдэр лэ бидэнэр ерээбди. Захил ороһоор үнинэй һэн, гэбэшье бидэнэр миин байгаагүйбди, бэшэ ажахынуудта туһалалсаабди, — гэжэ тэдэнэр өөһэдыгөө сагааруулхые оролдобо.

— Фермэ дээрэ ондоо хүн бии гү? — гэжэ асуухадамнай. —Түгалай байрын хажууда совхозой барилгашад бии,—гэбэ.

Барилгын модо хюрөөдэжэ байһан 2—3 хүнэй хажууда ошожо, мэндэшэлсээд байтарнай, совхозой директор Семен Федорович Жарников өөрөө хүрэжэ ерэбэ.

— Түгалай байра үргэдхэхэ, үнеэдэй түрэлгын байшан заһабарилха даабаритай хэдэн барилгашад иишэ эльгээгдэһээр арбаад хоноо. Гэбэшье эдэнэр энэ хугасаа соо мүртэй юумэ хээгүй ха, — гэжэ совхозой директор бидэндэ ойлгуулба.

Барилгын материалай саг соогоо асарагдадаггүй, мүн тэрэниие зөөжэ үгэхэ тракторай үгы дээрэһээ түгалай байрын барилга унжагайрна гэжэ элирүүлэгдэбэ. Намарай хүйтэндэ газаа хоножо байһан түгалнуудай үбшэлхэ, гарзалха ушар олошорно ха юм. Энэл ушарһаа боложо, гансал сентябрь һарада аяар 14 түгал гарзада ороо. Октябрь һарадашье түгалнуудай гарзалха ушар үзэгдэһөөр. Совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, зоо-ветеринарна мэргэжэлтэдэй, мүн фермые даагша Д. Т. Серебренниковэй иимэ байдалтай эбсэшоод, һанаа амар байһаниинь гайхалтай.

Гансашье Улаадайн совхозой фермэ дээрэ иимэ дутагдал үзэгдэнэ бэшэ, мүн Алтайн, «Пограничный» совхозуудта, «Заря», «Родина» болон Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозуудта үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ хүдэлмэри муугаар ябуулагдана гэжэ тэмдэглэхээр. «Родина» колхозой Тамирай, Шаазагайн, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой, Алтайн совхозой һү һаалиин фермэнүүд шахардуу байдалда оронхой. Тиихэдэ Алтайн совхоздо хонидой байрануудые заһабарилга унжагайрһаар, зарим отарануудта энэ хүдэлмэри үшөө эхилээдүй байһаар.

Республикымнай олонхи районуудай гол һалбари болохо мал ажалые саашадань улам хүгжөөхэ хэрэгтэ нэн түрүүн малшад хубитаяа оруулдаг гээшэ. Тэдэнэр ниитын адууһа малай үбэлжэлгые амжалтатай һайнаар үнгэргэхын тула бүхы шадалаараа оролдоно. Гэбэшье ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй гү, али барилгашадай гэмээр үзэгдэжэ байһан эдэ дутагдалнууд тэдэнэй ажал хэрэгыень гэдэргэнь татана. Ушар тиимэһээ үбэлжэлгэдэ бэлдэхэ үедэ үзэгдэжэ байһан дутуу дунданuudтай [illegible] жэ болохогүй. Малай үб[illegible] гэ хадаа малшадай, колх[illegible] лон совхозуудай хүтэлб[illegible] шэдэй ехэ шалгалта [illegible] үгэдэг гээшэ. Тиимэһээ [illegible] асуудалда гол анхарал[illegible] дуулан, бии байһан ду[illegible] далаа элсүүлэн хэрэг[illegible] рэгтэй. Һүүлэй үеын [illegible] үбэлэй эхи захые [illegible] байна. Ойрын үдэрнүүдтэ хүрэжэ ерээд лэ хүйтэн [illegible] хаалаар, һалхи шуурга[illegible] бордоһоор шэдэлэн [illegible] гэжэ районой болон [illegible] нуудай хүтэлбэрилэгшэд[illegible] нуулха дуран хүрэнэ.

Районой агропромышлен[illegible] нэгэдэлэй мэргэжэлтэд, [illegible] нуудай хүтэлбэрилэгшэд [illegible] лон мэргэжэлтэд [illegible] сагдаһан дутагдалнууд[illegible] хаха талаар зохихо [illegible] ябуулгануудые һаяын [illegible] абаха бэзэ гэжэ найдагда[illegible]

С. БАДМ[illegible]
Хяагтын районой [illegible] хиналтын комитет[illegible] түрүүлэг[illegible]
Х. ДАМПИЛОВ,
манай корр.

ҮНӨӨДЭР—ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

…АГААН ЭДЕЭ ҮЙЛЭДБЭРИЛЭГШЭД

…ютажмай магази… эдеэ хоолой… үүдтэ, хүүгэдэй… һургуулинууд… сагаан… үдэр бүри… продукци мүн… ашаглалгада… комбинадай шэнэ… Эрхим һайн… ветеран О. П. Кондратьева… Улаан-Үдын… Прибайкалье… Г. А. Шестакова… 38,240 тонно һү хубэлэн болгохо түсэб, 39,935-да хүргэнхэй.

бди,— гэжэ комбинадай ахамад экономист А. А. Токтонова хөөрэжэ зуураа, тэрээнһээ гэдүүр сыр, мороженэ үйлэдбэрилхэ түсэб 119—120 процент дүүргэгдэнэ.

Һүнэй продукнуудые амһартануудта эюулдэг, хабхагладаг цехэй хүдэлмэри илангаяа һонирхолтой, нюдэндэ обёорсотой байба. Эндэ жэрээд хүн хүдэлдэг. Шэл амһарта сэбэрлэн угаадаг хоёр линие найма-найман хүн хангана. Сэбэр амһарта тусхай конвейерээр дамжажа ерээд, һүөөр дүүргэгдэжэ, хабхагладаг линидэ зөөгдөнэ. Тэндэһээ нэгэ жэрдэшэн гарахадаа, худалдан абагшын гарта барюулма гэмээр бэлэн болонхой. Таһалгаргаһан энэ абасые хаража сэхаар. Зөөхэй, кефир, сүсэгы түсэгэр ондоо лининүүдтэ мүн лэ хабхагладагдана.

— Үдэрэй туршада 45—50 тонно һүнэй зүйлнүүд амһарталагдадаг. Энээхэн линиин ашаар нэгэ часай туршада 12 мянган бүтылхэ һүөөр дүүргэгдэдэг, — гэжэ цехэй начальник, залуу мэргэжэлтэ Б. Д. Бадмаев хэлэнэ.

Эрхимлэгшэд сооһоо тэрэ һү эюулдэг, хабхагладаг автомат линиин оператор Н. П. Котомахинае, шэл амһарта угаадаг машинын оператор, залуу хүдэлмэрилэгшэ Нина Имигенозае нэрлээ бэлэй. Оньһон техникээ һайнаар ашаглаха хэрэгтэ слесарь-заһабарилагшадай хубита ехэ гэжэ мэдээжэ. Эдэмнай хэд бэ гэбэл, В. Л. Моксонов, В. Г. Цыренжапов гэгшэд болоно.

Цехүүдэй дундаһаа түрүү һуури саг үргэлжэ эзэлдэг, мороженэ хэдэг цех заһабарилгада байба. Гэбэшье цехэй эрхим түлөөлэгшэ, коммунис ажалай ударник, «Социалис мурысөөндэ илагшын» тэмдэгүүдээр оло дахин шагнагдаһан бригадир Д. П. Кондратьева амжалтануудые түйлаха арга боломжонууд тухайгаа дуратайгаар хөөрөө һэн.

Творог хэдэг цехтэ гараар хэгдэдэг ажал ехэ юм. Сагаан эдеэнэй гол зүйлнүүдэй нэгэн болохо т в о р о г д э э д э, нэгэдэхи сортын, тоһолигойнгоо талаар юһэн, арбан найман, табан процентнэ гэжэ илгардаг жэшээтэй. Творог худхаха, һайбыень шүүхэ, шахаха гэхэһээ эхилээд эдэ бүхы хүдэлмэриие Л. М. Баташевагай бригадынхид — 11 хүн урагшатай һайнаар дүүргэдэг.

Үдэр бүри эдеэ хоол наймаалдаг 350 магазинда абаашагдадаг комбинадай продукци—элдэб сагаан эдеэн саашадаа бүри ехээр буйлуулагдан, ажалшадай эрилтэ хангагдаха байна. Үнгэрһэн юһэн һарын туршада городоймнай һүнэй комбинадта ажалай бүтээсэ 5,9 процентээр дээшэлээ, продукциин өөрынь үнэсэн 0,5 процентээр нэмэжэ хямдаруулагдаа.

Г. ДАШЕЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Энэ цехэй хүдэлмэришэд (зүүн гарһаа) Любовь Калашникова, Светлана Жарникова. 2. Автомат линиин оператор Н. П. Котомахина ажал дээрээ.

С. БАЛДУЕВАЙ, Б. ГАДЬЯНОВАЙ фотонууд.

…А СЭРЭГ ДАЙ ЖҮРӨӨДЭНЭ

…оронойхид Америкын Холбооото Штадуудые бү…лэхэ дэлхэйн «локо…» гэжэ заримдаа нэрлэ… зарим талаараа нээ…тэй гээшэ ха. Юуб… США-гай сэрэгэй-промышленна комплексынь локо… адли аймшагтай түр…гэжэн дабшажа, про…мышленностиин амгалан шэг… һалбаринуудые гэмгүй…жэжэ, холо хойно ор… Америкын гол шухала… программануудые… хаһана.

…бсэг бүтээдэг индустри Америкын экономикодо гол һуури эзэлдэг. Гэбэшье эгээл мүнөө… илангаяа эршэтэй… хүгжөөгдэнэ. Рейга… гаргаан хойто жэлдэ… миллиард шахуу доллар… гаргашада зорюулха… һүүлэй жэл… республиканецуудай… сэрэгэй гол кон… байдалаа ехэтэ һай… «Ф-16» гэдэг само… гаргадаг «Макдон… корпорейшн» гэ… һаяхан лэ 400… доллар үритэй… мүнөө үриһөө… имагтал нёдон… түрүүшын гурбан… 192,5 миллион доллар олзо абаһан байна.

…тон нягта хол… «Дженерал дайнэмикс» концернын ашаг ол… онойхидо орходоо… 49 процентээр ехэ… байба. Тус концерн… түхэлэй ядер… онгосонуудые… Тэдэнь «Трай…» ракетэнүүдые тээ… Имэ онгосо бү… бүтээхын тулада на… татажа абта… миллиард доллар гар…

…-промышленна комп… шэнэ түхэлэй буу… дые, түхын түрүүн… зэбсэгүүдые бү… ехэ бариша… мэдээжэ. Һая… захиргаан ээл… «бэлэг» тэрээндэ… Юун бэ гэхэдэ, ра… хамгаалха, бүхы… миллиард доллар… замбуулинай системэ… гэһэн программа… бшуу. «Американ… шэнэ заха хизаар… хараалагдаһан зам… тулалдаанай болохо… үнэтэй дайда боло…» гэжэ «Монд дип…» гэдэг француз жур… бэшээгүй. «Авиаци… замбуулинай промышлен… ассоциаци» гэдэг эм… рекламна брошю… тэрээн соонь зам… буу зэбсэгые улам… түсэб тухай хэ… XXI зуун жэлдэ США… дээшэ 36 мянган… үндэртэ замбуули… байгуулха хүсэлэн… Энээнэй ашаар бү… дэлхэйн алишье талые тон дэлгэрэнгыгээр адаглан хаража, хүсэтэ лазерна системэнүүдэй хамгаалалта доро дай үрэ ехэтэйгээр хэхэ юм гэжэ тэндэнь хэлэгдэнэ.

США-гай президент зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша тула сэрэгэй-промышленна комплексын түсэбүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэхэ ёһотой гээшэ. Гэбэшье Рейганһаа урда байһан нэгэшье президент сэрэгэй политикые иигэжэ улан-харангяар шунахайран баримталаагүй юм. «Нью-Иорк таймс» газетын бэшэһэнэй ёһоор, «һүүлэй үедэ Рейган сэрэгэй хүсэ хэрэглэхэдэ болохо гэдэг байһан американ президентнүүдэй дунда эли бодо түрүү һуурида гараба. Тиин политическэ зорилгонуудаа түйлахын тулада гол түлэб сэрэгэй хүсэндэ түшэглэдэг боложо байна». Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ американ зэбсэгтэ хүсэнүүд Рейганэй өөрынь захиралтаар амии хайра багахан Гренадада национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе г а м хайрагүйгөөр дараа, «Нью-Джерси» гэжэ линкорой 16-дюймово буунуудаар Ливанай газар дайдые хэрзэгы шэрүүнээр буудаа, Никарагуагай уһанда хүлһэншэдэй гараар минэнүүдые табяа. Тэрээнһээнь боложо, хэдэн судна тэһэрээ. Тиин сэрэгэй-промышленна комплексын дахин дахин ехэ мүнгэ зөөри үрихэдэнь, мүнөөнэй президент өөрөө конгресс болон ниитын һанамжада ехэ идхамжа хэдэг, гүйдаг тайдаг байна.

США-да буу зэбсэгые түргэнөөр бүтээхэ хэрэгтэ хубиин капитал мүнгэ үгэдэг бэшэ, харин гансал гүрэнэй һан мүнгэ зөөри һомолдог. Тиимэһээ тэрэниие президентын һанаһан соо гаргашалхада хилбар байха юм. Корнеллын университедэй профессор, мэдээжэ эрдэмтэн Франклин Лонг энээн тухай иигэжэ хэлээ: «Үхэр буунуудта мүнгэн улам ехээр гаргагдана, харин тоһо зөөхэйнхи улам хороогдоно». Иигэһээр сэрэгэйхид гол нүлөөлэгшэ хүсэн болохо аюул бии болоно. Тиигэбэшье США конкуренциин талаар хүсэ шадалаа алдажа болохо. Үнэхөөрөөшье Рейганэй захиргаанай засагта ерэһэнһээ хойшо сэрэгэй талаар хэгдэдэг эрдэм-шэнжэлэлгын ба туршалгын-конструкторска хүдэлмэридэ правительствын зүгһөө хэгдэдэг гаргаша 65 процентээр ехэ болошоо. Харин арад зоной хэрэгтэ гаргашалагдадаг мүнгэ зөөри 30 процентээр хороо. Ондоогоор хэлэхэдэ, оборонын министерство ороной индустриально-техническэ политикын гол шэглэлнүүдые тодорхойлдог түб орган болобо гээшэ. Мүнөө үедэ хэдэн зуун фирмэнүүд, олон мянган лабораторинууд, хэдэн арбаад мянган элдэб мэргэжэлэй эрдэмтэд имагтал сэрэгэй захилнуудые дүүргэнэ. Тэдэ шэнжэлгэнүүд экономикын «амгалан» һалбаринуудта эсэсэй эсэстэ туһа хүргэнэ бшуу гэжэ Сагаан байшангайхид американецуудые этигүүлхые оролдоно. Гэбэшье Пентагоной түлөөлэгшэд энээнэй худал байһыень өөһэдөөшье мэдэрнэ. Жэшээнь, оборонын министрэй туһалагша Р. Купер «Вашингтон пост» гэжэ газетэдэ интервью үгэхэдөө, сэрэгэй техникэ һайжаруулгаһаа «амгалан» һалбаринуудта хүртэдэг хубита жэл ерэхэ бүри бага болоно гэһэн байна.

Сэрэгэй-промышленна комплексые улам дэбжээхые хүсэгшэд үшөө ямар эгээл һаин «баримтагайб» гэхэдэ, сэрэгэй үйлэдбэриин тоггууритаигаар хүгжэхэдэнь, олон хүн зон ажал хүдэлмэригүй байна гэнэ. Гэбэшье тус асуудалые дахин дахин шэнжэлэлгэ юу харуулнаб гэхэдэ, сэрэгэй захилнуудта гаргагдадаг гаргашые амгалан ажалда зорюулбал, бүри олон хүн ажалтай болохо байгаа. Тус асуудалые шэнжэлдэг научна эмхи һаяхан элидхэл хээ. Ядерна буу зэбсэгэй талаар шэнжэлгэ хэхэ, тэрэ зэбсэгые худалдан абаха ба хадагалха хэрэгтэ гаргашалагдаһан 20 миллиард доллар 475 мянган хүдэлмэриин һуури бии болгоо гэһэн тобшолол тэрээн соогоо хээ. Гэбэшье, хэрбээ тэрэл мүнгые налог түлэгшэдэи үдэр бүриин хэрэглэмжэдэ — эдеэ хоол, гэр байра, гутал хубсаһа, автомобильнууд, медицинскэ туһаламжа ба бусад эд товар болон бусад хэрэгүүдтэ гаргашалбал, промышленность, хүдөө ажахы, малтамал абадаг секторто, мүн худалдаа наймаан ба туһаламжын һалбарида 745 мянган хүдэлмэришэнэй һуури бии болгохо һэн гэжэ эмхи онсолон тэмдэглэһэн байна.

Эдэ баримтануудые тайлбарилан, тус эмхиин директор Марион Андерсон иигэжэ хэлээ: «Сэрэгэи гаргашанууд США-да түргэн дабшалтын арга олгоно, гэбэшье ерээдүйдэ унал һандаралда орохо аюул тохёолдуулна. Энэнь хадаа үрэһэнэйнгөө таряа эдижэ байһантай адли. 200 гаран жэлэй туршада байгуулагдаһан Америкын гол баазань һандаргагдажа байна. США-гай ажалгүйшүүлэй т о о н ь имагтал хуулита мэдээнүүдэй ёһоор, мүнөө 8,5 миллион хүн болонхой. Гансал байгша оной июль соо 500 мянган хүн ажалһаа хаягдаа.

Экономикын сэрэг дайнай ябуулгада хандуулагдахада, Холбооото Штадууд финансын талаар нилээд бэрхэшээлтэй байдалда оронхой. Гансал байгша финансова жэлдэ федеральна бюджедтэ гаргашань оршоһоо 175 миллиард доллароор ехэ байха гэжэ зарим мэдээнүүдтэ багсаагдана. Мэргэжэлтэдэй һанамжын ёһоор, 80-яад онуудта гаргашань оршоёо жэл бүхэндэ сошордомо ехээр — 200 миллиард доллароор үлүүлжэ байха юм.

Эдэ бүгэдые согсолон, Баруун Германиин «Штерн» журнал Холбооото Штадуудые «ерээдүй тухайгаа огто һанаашархадаггүй, сэрэг дай жүрөөдэшэһэн хүнтэй адли» гэһэн байна.

В. ЧУКСЕЕВ. (ТАСС).

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

ҺУРАГШАД ТУҺАЛБА

Алтан намарай халуун хүдэлмэридэ Тээгдын дунда һургуулиин һурагшад жэлһээ жэлдэ түрэл Хүрбынгөө совхоздо туһалдаг юм. Тус һургуулиин 8 «а», 8 «б» классуудай бүлэг һурагшад Бэлшэр гэжэ газарта огородой эдеэ: капуста, морхооб, свекло болон бусад овощ хурлажа, машина, тракторнуудта ашажа үгэһэн байна.

Гадна зарим классуудай һурагшад Тээгдэ тосхоноойнгоо урда таригдаһан хартаабха хэдэн үдэрэй туршада хуряажа абаа. Һурагшад В. Доржиев, Н. Мункуев, А. Захиров болон бусад хуряалга дээрэ илангала эдэбхитэйгээр хүдэлһэн байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хори.

Манай орондо үхибүүдэй ба эдиршүүлэй литература онсо һуури эзэлдэг. Юундэб? Имэрхүү асуудалда нэгэтэ харюусахадаа, уран зохёолшо Сергей Михалков япон арадай оньһон үгэ һануулаа бэлэй: «3 наһатай үхибүүнэй ухаан бодол 100 хүрэтэрнь хубилдаггүй...» Эндэ нэгэ бага үлүүгээр хэлэгдэжэшье болоо. Гэбэшье хүнэй арюун зүб ябадалай эхин һууринь имагтал бага балшар наһанһаань бүрилдэдэг гээшэ. Тиин эндэ үхибүүдтэ зорюулагдаһан номууд ехэ үүргэ дүүргэдэг.

Совет засагай жэлнүүдтэ СССР-эй үхибүүдтэ зорюулагдаһан 10 миллиардһаа дээшэ ном хэблэгдэһэн байна. Ороной 70 шахуу хэблэл дүн хамта хахад миллиард хэһэгээр 52 хэлэн дээрэ гурбан мянган нэрэтэй үхибүүдэй номуудые жэл бүри барлан гаргана. «Детская литература» хэблэл тусхай шэглэлтэй хэблэлнүүдэй дундаһаа эгээл томониинь болоно. 5-һаа 17 хүрэтэр наһанай уншагшадта зорюулагдаһан 200 миллион ном тус хэблэл жэл бүри барлан гаргадаг. «Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дэлхэйн литературын библиотекэ» гэжэ 50 ботиһоо бүридэһэн хэблэл эндэ дүүргэгдэжэ байнхай. Бүхы үе сагуудай ба арадуудай эрхим бүтээлнүүд тэдээндэ оруулагдаа юм. Үндэһэн хэлэнүүд дээрэ үхибүүдэй номуудые барлан гаргадаг өөһэдын хэблэлнүүд союзна республика бүхэндэ бии гэжэ тэмдэглэлтэй.

Гайхамшагта уран зохёолшод Корней Чуковский, Самуил Маршак, Аркадий Гайдар, Лев Кассиль, Агния Барто гэгшэд үхибүүдэй совет литературын үндэһэ һуури табиһан байна. Тэдэнэрэй зохёолнууд энэрхы шэнжээр, һайн һайхан ба үнэн зүб хэрэг илан мандаха гэһэн этигэлээр нэбтэрэнхэй, ажал хүдэлмэридэ дуратайгаар хүмүүжүүлдэг байна. Тэдэнэрэй хэрэгые саашадань үргэлжэлүүлһэн Сергей Михалков, Анатолий Алексин, Николай Носов, Борис Заходер, Юрий Яковлев болон манай мүнөөнэй үхибүүдэй бусад уран зохёолшод эдэ ёһо заншалнуудыень баримталдаг.

Һажаамаар геройн образые байгуулха гээшэ үхибүүдэй совет литературын гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно. Имэ герой эдиршүүлэй ухаан бодолдо ба сэдьхэл зүрхэндэ ямар ехэ нүлөө үзүүлнэб гэжэ ажабайдал нэгэнтэ бэшэ батадхаһан байха. Гушаад онуудта Аркадий Гайдарай бэшэһэн, мүнөөшье һонирхон уншагдадаг «Тимур ба тэрэнэй команда» гэжэ туужа абаад үзэе. Тэрэнэй геройн — зоримгой, үнэн зүбтэ дуратай эдир хүбүүнэй жэшээгээр Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ патриотическа хүдэлөөн дэлгэржэ, 100-гаад мянган үхибүүд хабаадалсаа бэлэй. Тимурые ба тэрэнэй нүхэдые һажаалдан, бүхы орон доторнай фронтовигуудай гэр бүлэнэртэ туһалдаг пионерскэ дружинанууд бии болоо һэн.

Тиин мүнөөнэй уран зохёолшод мүнөөдэрэй һажаамаар геройе бэдэржэл байдаг. Жэшээлбэл, хэдэн жэлэй саада тээ Анатолий Алексинэй «Сигнальщигууд ба горнистнууд» гэһэн туужа барлагдан гараа бэлэй. Тэрээн доторoo автор энэрхы һайхан сэдьхэл ба һайн һайхан ябадал тухай бодомжолно. Туужын геройнуудай хэрэгүүдээр үхибүүд ехэтэ һонирхожо, ороной элдэб заха булангуудта сигнальщигууд болон горнистнуудай өөһэдын клубууд, отрядууд мүндэлжэ эхилээ һэн.

Һүүлшынгээ интервьюнүүдэй нэгэндэ Агния Барто үхибүүдэй совет литературын үүргэ тухай иигэжэ хэлээ һэн: «Ажабайдалые сэгнэжэ, һайн һайхан юумэндэ этигэжэ гансал һургаха бэшэ, харин газар дэлхэй дээрэхи гэрэлтэ һайхан хэрэгэй түлөө тэмсэжэ һураха гээшэ тэрэнэй зорилго болоно».

Түбэй «Педагогика» хэблэлэй барлан гаргадаг һурагшадта зорюулагдаһан энциклопединүүд эдир уншагшадта баһал ехээр һайшаагдадаг юм. Жэшээлбэл, 12 ботиһоо бүридэдэг «Детская энциклопедиин» гурба дахин хэблэгдэһэниинь дэмы бэшэ. (Боти бүхэниинь 500 мянганһаа дээшэ хэһэгээр гараа). Оршон тойронхи дэлхэй тухай эрдэм мэдэсэ һонирхолтойгоор ба ойлгосотойгоор үхибүүдтэ хүргэдэдэг. «Газар», «Огторгойн одо мүшэд», «Бодос ба элшэ хүсэн», «Техникэ», «Хүдөө ажахы», «Литература», «Искусство» гэһэн нэрэнүүдынь олон юумэн тухай хэлэнэ. 9-тэй—12-той үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Юун гээшэб? Хэн гээшэб?» гэһэн гурбан ботитой энциклопедическэ словарь тус хэблэл барлан гаргаа һэн. Тэрэнь гансал СССР-тэ бэшэ, харин гадаадын оронуудта үргэнөөр мэдээжэ болонхой. Эрдэм мэдэсын зарим һалбаринуудаар эдиршүүлдэ зорюулагдаһан энциклопедическэ словарьнууд эндэ баһал хэблэгдэдэг. «Бага балшар наһан» гэжэ дүрбэн ботиһоо бүридэһэн ном хэблэгдэжэ байнхай.

Имэрхүү номууд үхибүүдэй эрдэм мэдэсые үргэдхэхын хажуугаар, ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэдэнь түрэлхидтэ ба багшанарта ехэ туһатай байдаг юм.

Үхибүүдэй 40 гаран журнал ба 30-аад газетэ хэблэгдэдэг. «Веселые картинки» ба «Мурзилка» гэжэ журналнууд багашуулда эгээл үргэнөөр мэдээжэ. Эдэ журналнуудта зурагууд ехэ олоор үгтэдэг. «Пионер» ба «Костер» гэһэн журналнууд һурагшадай дунда эгээл мэдээжэ юм. Эдиршүүлые илангаяа һонирхуулдаг һургуулиин ажабайдал, спорт, аяншалга, байгаали, гадаадын оронуудай сасуутан тухай хөөрөөнүүд гэһэн темэнүүдтэ хандадаг тула эдэ журналнууд ехэтэ һайшаагдадаг. Республика бүхэндэ үндэһэн хэлэнүүд дээрэ журналнууд барлан гаргагдадаг.

Совет һурагшадай гол газетэ болохо «Пионерская правда» 8,5 миллионһоо дээшэ хэһэгээр гаргагдадаг. Долоон хоногтоо хоёр удаа гаргагдахадаа, ороной эгээл шухала шэнэ һонинууд тухай мэдээсэдэг, дэлхэй дээрэ боложо байһан үйлэ хэрэгүүд, политика, спорт, искусство, эрдэм ухаан тухай һонирхолтойгоор ба ойлгосотойгоор хөөрэдэг юм. Үхибүүдтэ зорюулжа бэшэгдэһэн рассказууд болон шүлэгүүдэй газетэ, журналнуудта толилогдодог байһаниинь ойлгосотой.

Москвада байдаг Үхибүүдэй номой байшан шухала хүдэлмэри ябуулдаг юм. Тэрэ залан хүтэлбэрилгын түб ба шэнжэлгын өөрсэ янзын лаборатори болоно. Уншагшадай һонирхолые мэдэжэ абаха гээшэ тэрэнэй гол зорилго болоноха. Имэ шэнжэлгэнүүдэй эсэстэ тематическа шэнжэлэлгэнүүд, «Үхибүүдтэ—номууд» гэһэн суглуулбаринууд гаргагдадаг, хэблэлнүүдтэ зүбшэл заабари үгтэдэг юм. Үхибүүдэй номой байшан уран зохёолшод болон эдир уншагшадай хоорондо харилсаа холбоо тогтоолгодо туһа нэмэри оруулдаг, багшанарай ба түрэлхидэй хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулхадань туһалдаг байна.

Виктория ЛАВРЕЦКАЯ, (АПН).

ҺУРАЛСАЛ БА ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭ

ҮХИБҮҮДТЭ 10 МИЛЛИАРД НОМ

ТАСС · АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-ой ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРИИН УРЯА

НЬЮ-ЙОРК. Фолклендскэ (Мальвинскэ) аралнууд тухай асуудалые политическэ аргаар шиидхэхэ харгы замуудые бэдэрхыень ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяр уряалба. Энэ асуудал зүблэхэ зүйлһөө үшөөл гаргагдаагүй байһаар. ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXVIII сессиин тогтоолые бэелүүлхэеэ Англиин правительство арсажа байна гэжэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXXIX сесси дээрэ хаража үзэхыень тэрэнэй табиһан элидхэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

Хоёр ороной түлөөлэгшэдэй энэ зун Берндэ үнгэргэһэн хөөрэлдөөнүүд ямаршье үрэ дүн үгэнгүй дүүрэһэн байна гэжэ элидхэл дотор заагдана. «Арлнуудай бэеэ дааһан байдалтай болохо тухай асуудалаар хөөрэлдөөнүүдые хэхээр бэлэн бэшэ байнабди», — гэжэ Англиин тала мэдүүлбэ. Аргентинын правительство тушаа хэлэхэ болоо һаа, ООН-ой Генеральна секретариин хабаадалгатайгаар Англитай хөөрэлдөөнүүдэ һэргээхые хүсэжэ байһанаа тэрэ баталба.

Арлнууд дээрэхи байдалаа саашадаашье бэхижүүлжэ, тэдэниие НАТО-гай Урда Атлантикадахи сэрэгэй-стратегическэ ехэ бааза болгохые Англи оролдоно гэжэ ООН-ой бүлэгөөрхид тэмдэглэнэ.

«Бушуу түргэн добтолхо хүсэнүүдые» тэндэ байрлуулхын тула эдэ арлнуудые хэрэглэхэ гэһэн Пентагоной һанаашалгануудые бэелүүлхын түлөө тэдэниие мэдэлдээ байлгахые хүсэнэ бшуу.

Э. ХОНЕККЕРОЙ МЭДҮҮЛГЭ

ХЕЛЬСИНКИ. Хани ёһоной албанай хэрэгээр эндэ ерээд байһан СЕПГ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Э. Хонеккер Финляндиин Республикын президент М. Койвистын хүндэлэлдэ сайлалга хэбэ.

«Вашингтон пост» газетын асуудалнуудта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын үгэһэн харюунууд дотор Советскэ Союзай оруулһан дурадхалнуудые Э. Хонеккер һайшаагаа. Эдэ дурадхалнууд шахардуу шанга байдалые, улсхоорондын түгшүүрилые һуларуулха зорилготой байна.

Амгалан тайбанаар зэргэ оршохо политика бэелүүлхэһээ ондоо юумэн байхагүй гэжэ ГДР-эй хүтэлбэрилэгшэ саашадаа тэмдэглээ. Буу зэбсэгүүдые хуряалга, үгэеэ ойлголсолго, мүн адли тэгшэ эрхэдэ үндэһэлдэг харилсаа холбоон дэлхэй дээрэхи байдалые улам һайжаруулха байна гэжэ арад түмэн улам һайнаар ойлгодог болоно.

Венэдэхи хөөрэлдөөнүүд

ВЕНЭ. Немец газар дээрэһээ дайн байлдаанай саашадаа хэзээдэшье эхилхэгүйн тула бүхы юумэ хэхээр бэлэн байһан тухайдаа Германиин Демократическа Республика байгуулагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн бүхы 35 жэлэй турша соо оролдожо байна гэжэ ГДР-эй делегациин толгойлогшо А. Виланд Түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые ба буу зэбсэгүүдые бултаараа хорохо тухай хөөрэлдөөнүүдэй эндэ үнгэргэгдэжэ байһан пленарна засе-дани дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Варшавска Договорто ородог союзнигуудтаяа эм эмээ ниилүүлэн дабшахадаа, ГДР Европодо аюулгүй ба тогтуурита байдалые бэхижүүлхын, дайнай аюулые һуларуулхын, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха зорилготойгоор ашаг үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абахын түлөө шууд сэхээр тэмсэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй хамтын гадаадын политическэ хүсэлэл оролдолгонуудта, Венэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ али бүхы талада таарамжатай үгэеэ ойлголсолгые эдэбхитэйгээр түйлаха хэрэг шухала һуури олгогдоно. Үнэн зүб, адли тэгшэ эрхэтэй шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр Венэдэ үгэеэ ойлголсохын тула шухала эрхэ байдал байгуулгада социалис оронууд ехэ хубитаяа оруулна.

Баруунай хэдэ хэдэн оронуудай бэелүүлдэг политика хөөрэлдөөнүүдтэ бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулна гэжэ А. Виланд зааба. НАТО-гай оронуудай 1984 оной апрелиин 19-дэ оруулһан дурадхалнууд хөөрэлдөөнүүдые унжагайруулха, Европын түбэй хубида сэрэгэй хёмороо зүришэлдөөе хуушан хэмдэнь үлөөхэ гэһэн зорилготой байна.

Мухардалгаһаа гарахын тула баруунай оронууд бүтэмжэтэй һайн хэмжээнүүдые дурадханагүй. НАТО-гай оронууд буу зэбсэгүүдээ хорооногүй, гол шухала бусад асуудалнуудые шиидхэлгэһээ хуляана, Европодо сэрэгэй хүсэ улам үргэдхэнэ.

Венедэхи хөөрэлдөөнүүдтэ амжалта түйлахын тула баруунай оронууд нимэ хараа бодолоо шэнээр хаража үзэхэ ёһотой гэжэ А. Виланд тэмдэглээ.

В. БРАНДТЫН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ГАВАНА. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, шахардуу шанга байдалые һуларуулха, харилсаа холбоо тогтоохо гээшэ дэлхэй дээрэхи байдалые гуримшуулан һайжаруулха ори ганса харгы зам болоно гэжэ Социалис Интернационалай түрүүлэгшэ В. Брандт эндэ мэдүүлбэ. Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ф. Кастрын уряалаар албанай хэрэгээр тэрэ Кубада ерэһэн байгаа.

Пресс-конференци дээрэ В. Брандт үгэ хэлэхэдээ, Латинии Америкэдэхи байдалда анхаралаа ехээр хандуулба. Тэрэнэй һанамжын ёһоор, энэ райондохи оронуудта тохёолдоһон ехэ кризис социально-экономическа шалтаганууддтай байна. Энээнтэй дашарамдуулан, мүнөө США энэ түбиин гүрэнүүд тушаа хашалта харшалалтын политика бэелүүлнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Никарагуада үнгэргэгдэхөөр бэлдэгдэжэ байһан һунгалта «худал хуурмаг» юумэн болоно гэжэ США-гай гүрэнэй секретарь Дж. Шульцын һаяхан хэһэн мэдүүлгые В. Брандт буруушааба. Эсэргүүсэн бодогшодой ба зонхилхы захиргаанай түлөөлэгшэдэй хоорондо Сальвадорто эхилһэн хөөрэлдөөнүүд хадаа һайн алхам болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ХАРИЛСААНАЙ ШЭНЭ ШАТА

ВАРШАВА. Дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатай СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай Москвада болоһон Экономическа зүблөөнэй шиидхэбэринүүд экономическа харилсаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ социалис оронуудай харилсан ажаллалгын шэнэ шата болобо гэжэ ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Президиумэй эндэ болоһон заседанида хабаадагшад мэдүүлээ.

Арадай ажахын элдэб асуудалнуудаар харилсаа холбоогоо бэхижүүлгэ СЭВ-эй гэшүүн оронуудай экономическа хүгжэлтые хурдадхаха, хүн зоной һуудал байдалые улам һайжаруулха бодото арга боломжонуудые байгуулна. Экономическа политикаяа зохилдуулан бэелүүлхэ гээшэ түүхэй шухала эдүүдээр, элшэ хүсоор, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалгада, эрдэм, техникэ хүгжөөлгэдэ хүсэлэл оролдолгонуудаа таарaлдуулан табиха арга олгохо байна. НАТО-гай зарим гүрэнүүдэй ПНР-ые хашажа, харшалжа байхадань, ороной экономико хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ шухала гэжэ заседанида хабаадагшад онсолон тэмдэглээ.

Дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатай СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай Экономическа зүблөөнэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар ПНР-эй түбэй гүрэнэй зургаануудай зорилгонууд заседани дээрэ тодорхойлогдоһон байна.

СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭД ФИНЛЯНДИДА

ХЕЛЬСИНКИ. Совет залуушуулай түлөөлэгшэдые «Финлянди—Советскэ Союз» гэжэ бүлгэмэй Финляндиин ниислэл хотын Малми районой отделенидэ хүндэмүүшэ халуунаар угтаба. Энэ уулзалга бүлгэмэй байгуулагдаһаар 40 жэлэй ойдо, мүн залуушуул болон студентнэрэй Москвада болохо бүхэдэлхэйн XII фестивальда бэлдэлгэдэ зорюулагдаһан байгаа.

Хоёр ороной арадуудай хоорондохи этигэл найдалые, үгэеэ ойлголсолгые бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн тус бүлгэмэй ажал ябуулга шухала удха шанартай байна гэжэ уулзалгада хабаадагшад тэмдэглээ. Залуушуулай фестиваль эб найрамдалые бэхижүүлхэ, ядерна дайнай аюулые сараха ехэ үйлэ хэрэг болохо байна.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

Эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ хабаадагшадай конференци Загарайн райондо һаяхан болобо. Эб найрамдал хамгаалгын комитедэй Загарайн отделениин ажал хэрэгүүд тухай партиин райкомой секретарь Э. З. Долхонова элидхэл хэбэ.

Коммунис партиин, совет правительствын ябуулдаг эб найрамдалта политикые районоймнай ажалшад дэмжэн, амгалан тайбан байдалые хамгаалха хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, Эб найрамдалай совет жасада бага бэшэ нэмэри оруулһан байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Эб найрамдалай жасада ороһон мүнгэ зөөриие республикымнай хүн бүхэнэй тоогоор абабал, дунда зэргээр 1 түхэриг 35 мүнгэн байбалнь, Загарайн райондо 1 түхэриг 41 мүнгэн болоно. Энэ хүдэлөөнэй эрэбхитэд Ф. А. Мокронов 500, дайнай ветерануудай Үнэгэтэйн соведэй түрүүлэгшэ Л. Н. Угрюмов 120 түхэриг, Онохой һууринда ажаһуудаг пенсионерка М. Н. Заиграева жэл бүри нэгэ һарынгаа пенсиин мүнгэ дамжуулһан байха юм. Иимэ жэшээнүүд олон.

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэдэ Хандагатайн леспромхозой музейн директор Д. Б. Цырендоржиев, дайнай ветеран Г. Б. Иткин, ажалай ветеран М. Н. Заиграева, Шэнэ-Бэрээнэй авто-заһабарилгын заводой парткомой секретариин орлогшо Б-Х. Ц. Баяртуев, дайнай ветерануудай Онохойн соведэй түрүүлэгшэ Н. Ф. Опак болон бусад хабаадаа. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд һонирхолтой байба. Илангаяа М. Н. Заиграевагай хэлэһэн үгэ олондо һайшаагдаа.

— Минии аха дайнһаа бусаагүй. Аяар 20 миллион совет хүн зон тэрэ дайнда амиа һаяа алдаһан байна. Тиимэһээ би эб найрамдалай түлөөб, дайн дажарые үзэн яданаб! Бидэ бодото хэрэгүүдээрээ амгалан байдалай түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Мүнөө арбан түхэриг Эб найрамдалай жасада оруулнаб,—гээд, 10 түхэриг стол дээрэ табиба.

Конференциин забһарлалгын үедэ тэрэнэй үүсхэлые 27 хүн дэмжэжэ, дүн хамта 187 түхэриг суглараа. Энэл даа, хүн зоной эдэбхи үүсхэлые бадаруулха соргой, галтай үгын аша үрэ.

Удаань Л. Н. Угрюмов, Г. Б. Иткин, Н. Ф. Опак гэгшэд эб найрамдалай түлөө хүдэлөөндэ хабаададаг тухайгаа хөөрөө.

Эб найрамдалай совет жасын Буряадай отделениин харюусалгата секретарь Т. З. Гармаев конференци дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Конференци зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тогтоол баталан абаа. Партиин райкомой секретарь Э. З. Долхонова районно отделениин түрүүлэгшээр дахин һунгагдаа.

Ч-Д. БУДАЕВ,
дайнай ветеран.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай ветеран М. Н. Заиграева.

Авторай фото.

ШЭНЭ АҺАГ НЭЭГДЭБЭ

Эдиршүүлэй республиканска библиотекэдэ нотно-хүгжэмэй литературын шэнэ таһаг һаяхан нээгдэбэ. Энэ таһаг Улаан-Үдэ хотын һургуулинуудай ахамад классуудай һурагшадые, институт, училищи болон техникумүүдэй студентнэрые, багшанарые, хүмүүжүүлэгшэдые хангаха зорилготой. Агуу ехэ композиторнууд Бах, Моцарт, Рубинштейн, пианист Рихтер болон бусад тухай хөөрэһэн номуудаар шэнэ таһаг хангагдаа. Тиихэдэ Буряадай искусство тухай литература, буряад композиторнуудай бүтээлнүүд олон.

Мүн совет ба хилын саанахи оронуудай балет, баледэй искусствын уран бэлигтэйшүүл тухай номууд, хатарнуудай суглуулбаринууд хатарай искусствада дуратайшуулай анхарал татаха байха.

Уран һайханай, хоровой болон дуунай коллективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ, эмхидхэгшэдтэ репертуарна суглуулбаринууд, «Молодежная эстрада», «Клуб и художественная самодеятельность» гэхэ мэтын журналнууд зорюулагдана.

Нотно-хүгжэмэй таһагта баян фонотекэ бии. Тэрэнэй жасада эстрадна, классическа хүгжэм, хүгжэмтэ-уран зохеолой буулгабаринуудые, хүүгэдтэ зорюулагдаһан хүгжэм бэшэһэн миндаһанууд оронхой.

Тематическа үдэшэнүүдые эмхидхэлгэдэ, үнгэргэлгэдэ онсо туһатай диапозитивууд болон диафильмүүд библиотекэдэ олон юм. Уран зураг, архитектура, скульптура, мүн лэ совет общество, В. И. Ленин тухай диафильмүүд илангаяа элбэг.

Л. ПРИВЕЗЕНЦЕВА,
библиотекын хүдэлмэрилэгшэ.

БЭЛЭДХЭЛ ЯБУУЛАГДАНА

Нэн түрүүн классуудта, удаань һургуулинуудта, энээнэй удаа районуудта һурагшадай биологическа олимпиадануудые үнгэргэхөөр бэлэдхэл мүнөө ябуулагдажа байна. Эдэнэй түгэсхэлынь болохо республиканска олимпиадын шэнэ жэлэй эхеэр болоһоной удаа март һарада һурагшадай Бүхэроссин 3-дахи биологическа олимпиада Воронеж хотодо зарлагдаха юм.

Иимэ олимпиадануудай гол зорилгонь гэхэдэ, дунда һургуулинуудай һурагшадые биологическа эрдэм мэдэсэтэй болголгодо эдэбхижүүлхэ, оршон тойронхи байгаали хамгаалгада анхаралыень хурсадхалга мүн болоно. Факультатив, кружок, секци болон научна бүлгэмүүдэй, эдир биологуудай хүдэлмэриин дүн гаргаха зорилго мүн лэ табигдана. Гэхэтэй хамта, ахалагша классуудай һурагшадые мэргэжэлээ шэлэхэдэнь туһалха гэээшэ багшанарай, олимпиадануудые эмхидхэгшэдэй хараа зорилгодо оронхой.

Һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ болоһон физико-химическэ болон биологическа олимпиадада түрүү һуури эзэлэгшэдые нэрлэхэдээ, мүнөө жэлшье эдэ һургуулинуудай түлөөлэгшэд урагшатай байха аабза гэжэ найдамаар. Жэшээлхэдэ, Хойто-Байгалай районой Дээдэ Заямхын һургуулиин 8-дахи классай һурагша Елена Кварс, Северобайкальск хотын 9-дэхи классай һурагша Олег Федоренко, Кабанскын дунда һургуулиин 7-дохи классай Олег Филиппов гэгшэд илагшад болон тодоржо, жюриин гэшүүдые баясуулаа һэн.

Эдэбхитэй биологууд-багшанар сооһоо Прибайкалиин районой Турунтаевын дунда һургуулиин Ольга Тимофеевна Дунаева, Хойто-Байгалай районой Дээдэ-Заямхын дунда һургуулиин Людмила Михайловна Ранешникова гэгшэдые нэрлэмээр.

Мүнөө класс классуудта олимпиадын бэлэдхэлэй ябуулагдажа байхада, бүхы һурагшад энэ хэмжээ ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаха аабза гэжэ найданабди.

В. ЧЕРНЫХ,
эдир натуралистнуудай республиканска станциин методист.

Совет арадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда түйлаһан Илалтын 40 жэлэй ойдо бэлдэхэ хэрэгтэ Селенгинск посёлогой Пионернүүдэй байшангай гэшүүд өөһэдынгөө хубита оруулха гэжэ оролдоно. Тиин посёлогой хоёрдохи дунда һургуулиин интернациональна хани барисаанай клубай гэшүүд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадаһан Николай Александрович Шалангов, Георгий Аникеевич Богданов гэгшэдтэй уулзалга үнгэргэбэ.

Дайнай ветеран Шалангов совет сэрэгшэдэй Ленинград хотые фашис эзэмдэгшэдһээ хамгаалһан тухай эдиршүүлдэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Батальоной командир ябаһан Богданов Совет Армиин зэргэдэ 13 жэлэй туршада алба хэһэн юм. Эдэ хоёр үбгэд үхибүүдтэ дайнай хатуу шэрүүн жэлнүүдтэ фашис нохосуудһаа Эхэ оронойнгоо хото городуудые сүлөөлэлсэһэн тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

ВЕТЕРАНУУДТАЙ УУЛЗАЛГА

Интернациональна хани барисаанай клубай староста, тус һургуулиин һурагша Галина Ануфриева айлшадтаа баяр баясхалан хүргэхэдөө, иигэжэ мэдүүлбэ: «Манай ороной арадуудай эбдэршэгүй хани барисаан хадаа бидэнэй, залуу үетэнэй, дэлхэйн арадуудтай таһаршагүй харилсаа холбоотой болохо хэрэгтэ эхи заха табиһан гэээшэ. Тиимэһээ бидэнэр дэлхэйн оронуудай һурагшадтай бэшэг абалсажа, харилсаа холбоотой боложо эхилэнхэйбди. Саашадаашье энэ хани барисаагаа улам үргэдхэхын түлөө оролдохобди».

Б. СОТНИЧ.

Кабанскын район.

ОЛОН ХЭЛЭН ДЭЭРЭ ЗЭДЭЛНЭ

Октябриин 15-һаа 27 хүрэтэр Буряадай гүрэнэй филармониин «Ритмы Байкала» гэжэ ансамбль манай райондо айлшалжа байнхай. Районоймнай һууриин тосхонуудта тэдэнэр хүрэжэ, бэлиг шадабаряа харуулна.

Буряадай АССР-эй габьяата артист Юрий Мацуковой хүтэлбэрилдэг ансамблиин репертуарта совет, буряад болон хари оронуудай композиторнуудай эстрадна дуунууд, шог ёгтото бадагууд, конферанс, һонирхолтой бусад номернууд ороно.

Н. МИТЫПОВА.

Бэшүүрэй район.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

☆ «Динамо» бүлгэмэй спортын зал соо дүрэ буляалдалгын барилдаагаар эдиршүүлэй дунда Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Мүнөөдэр эндэ түгэсхэлэй барилдаан боложо, чемпионуудаа тодоруулха юм.

☆ Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай спортын зал соо столой теннисээр хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн мүрысөөнэй түгэсхэлэй уулзалга болохонь.

☆ «Труд» бүлгэмэй промышленна предприятинүүдэй, спортын коллективүүдэй дунда баскетболоор облпрофсоведэй дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөнүүд боложо эхилэнхэй. Мүнөө эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй хорин команда энэ мүрысөөндэ хабаадана.

☆ «Урожай» бүлгэмэй хүнгэн атледүүдэй дунда комсомолой болон профсоюзай урилдаан Улаан-Үдын Дээдэ-Онгостой шадар үглөөнэй 11 часһаа мүнөөдэр эхилхээр хараалагдана.

☆ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ хотын һургуулинууд болон тусхай дунда һургуулинуудай һурагшад хүнгэн атлетикын мүрысөөнүүдые үнгэргэхэ юм. Тиихэдэ «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүд аяншалгын «Улаан-Үдэ» бааза шадар үнгэргэгдэхэ комсомолой болон профсоюзай урилдаанда хабаадаха болоно.

☆ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд гутал оёдог «Труд» нэгэдэлэй, ЛВРЗ-гэй хүүгэдэй клубай гэшүүдые Петровск-Забайкальский хото аяншалгада абаашаха юм.

Улаан-Үдын хореографическа училищиин хэдэн бүлэг һурагшад, авиационно заводой хүдэлмэришэд Новоселенгинск, Бабушкин болон Улаан-Үдэ хотонуудай түүхэтэ газарнуудтай танилсаха, этнографическа, Байгаалиин музейнүүдтэ орожо хараха маршрудтай.

Хани барисаанай үдэрнүүд

Болгар-совет спортын хани барисаанай үдэрнүүд гэрэлтэ һайхан, баяр жабхаланта һайндэр болобо.

Совет элитэ ехэ спортсменүүд — «Хани барисаан-84» гэжэ уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ илагшад, шангуудта хүртэгшэд «Тарас Шевченко» гэжэ теплоходоор Болгариин курортно хото Варнада ерэжэ, арбан үдэрэй туршада айлшалһан байгаа.

Манай нютагаархид — Прага хотодо үнгэргэгдэһэн «Хани барисаан-84» гэжэ уласхоорондын мүрысөөндэ мүнгэн медаляар шагнагдагша, СССР-эй хоёр дахин чемпионка, уласхоорондын классай спортын мастер Надежда Виноградова, РСФСР-эй габьяата тренер Борис Мироманов гэгшэд совет спортсменүүдэй делегациин бүридэлдэ ороһон байха юм.

СССР-эй Спорткомитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй национальна олимпийскэ комитедэй түрүүлэгшэ М. В. Грамов түрүүтэй совет спортивна делегаци Болгариин газар дээрэ айлшалжа байха үедөө болгар-совет спортын хани барисаанай митингдэ хабаадаба. Удаань Варненскэ, Плевенскэ, Толбухинскэ, Шуменскэ округуудай ажалша коллективүүдтэй уулзаһан байгаа.

Болгариин спортсменүүдтэй хамта олимпийскэ үдэр үнгэргөөбди. Тэрэнэй үедэ спортын элдэб зүйлнүүдээр наадануудые, нүхэд ёһоной мүрысөөнүүд, үнгэргэгдэбэ.

СССР-эй ба Болгариин национальна олимпийскэ комитедүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалгын үедэ делегацинуудаа эльгээлсэхэ, харилсаа холбоо тогтоохо тухай документнүүдтэ гар табигдаһан байха юм.

Б. ВАСИЛЬЕВ.

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЫН ҺОНИН

✕ «Захмет» гэжэ спортын бүлгэмэй шанда хүртэхын түлөө хүнгэн атлетикын олон зүйлнүүдээр бүхэсоюзна мүрысөөн Чарджоу хотодо болобо. Улаан-Үдын 13-дахи ГПТУ-гай тренер спортын мастер Виктор Вихров эндэ хоёрдохи һуури эзэлээ. Туркмениин энэ хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ оронoймнай олон хото городуудай зуу гаран спортсмен хабаадаһан байна. Зүүн Сибириин технологическа институдай студент Эдуард Сластин энэ ехэ мүрысөөндэ түрүүшынхеэ хабаадабашье, дүрбэдэхи һуури эзэлбэ.

✕ «Трудовые резервы» бүлгэмэй Бүхэроссин мүрысөөн Кисловодск хотодо үнгэргэгдэжэ, 200 шахуу спортсмен хабаадаһан байгаа.

«Трудовые резервы» бүлгэмэй Олимпиадада бэлэдхэлэй Буряадай түбэй хүмүүжэмэлнүүд энэ жэлэй һүүлшын мүрысөөндэ амжалтатайгаар хабаадаба.

Зүүн Сибириин технологическа институдай студентка, спортын мастер Ольга Козлова 100 болон 200 метрэй зайда урилдахадаа, 11,5 ба 23,4 секунда саг харуулжа, илалта түйлаһан байна. 200 метрэй зайда харуулһан үрэ дүнгынь республикын шэнэ рекорд болоно.

«Трудовые резервы» бүлгэмэй областной соведэй инструктор спортын мастер Наталья Соболева долоон зүйлөөр мүрысэхэдөө, 5405 очко абажа, хоердохи һуури эзэлбэ.

2-дохи техническэ училищиин һурагша, спортын мастер Татьяна Гуринова 1500 метрэй зайда 4 минута 28,5 секунда саг харуулжа, мүнгэн медаляар шагнагдаа.

Тус бүлгэмэй инструктор, техническэ мэргэжэлэй һуралсалай Бүхэсоюзна 17-дохи спартакиадын чемпионка Татьяна Виноградова ядро түлхилгээр гурбадахи һуури эзэлһэн, дискэ шэдэлгээр 40 метр 10 сантиметр дүн харуулжа, мүнгэн медаляар шагнагдаһан байгаа. Энэнь 1960 ондо Нелли Филатовагай тогтооһон республиканска рекордһоо оройдоол 16 сантиметрээр бага юм.

Б. МИРОМАНОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Октябриин 21-һээ 27 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 21

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты». 9.55 — Эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ баримтата фильмүүд. 10.30—Концерт. 10.50 — «Будильник». 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.20 — «Элүүр энхэ байлга». 13.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.35 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.05—«Праздники детства» — уран һайханай фильм. 16.30 — «Аялга дуун — хүнэй хани». 17.40—«Мүнөөдэр — Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин министр В. П. Лейн, һүнэй ба мяханай промышленностиин министр Е. И. Сизенко дамжуулгада хабаадал саха. 18.15 — Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ концерт. 19.00— Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — Мультфильм. 20.05— «Циркын аренэдэ». 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.00 — «Время». 22.35 — «Джазовэ хүгжэм». 23.35 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 00.35— Шэнэ һонин.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20 — Фильм-концерт. 9.50 — Мультфильм. 10.00 — Ород хэлэн. 10.30— «Нарком стали» — баримтата фильм. 11.05 — СССР-эй Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 12.00 — «Онтохондо айлшаар. Мультфильмнүүд. 13.00 — «Объектив». 13.20 — «Поколение Гималаев» — баримтата фильм. (Франци). сери). 14.05 — «Ан ами аймагта». 15.05 — Манай оеспондентнүүд хөөрэнэ — «Карпат шадарай дай дуунууд». 16.05 — кинадахи концертын Г. Эминэй поэзиин 17.55 — «Трудные эта дүрбэн серитэй уран най фильм. (2-дохи 19.00 — Гайхамшагта гүйсэдхэгшэд — Ленин шангай лауреадууд, Со Ажалай Герой, СССР-эй дай артист Э. Гилельсэй церт. 19.50 — «Пять ра ров с сыном» — зүжэг. — «Амгалан нойрсогты гашуул». 21.15 — Бари фильм. 21.25 — «Дэлхэй дуудай уран бэлиг». 2 «Время». 22.35 — «Про но — мин нет»—уран һ най фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 22

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Футболой шэнжэлэл. 10.25 — «Вадим Репин» —баримтата фильм. 10.55 —Мультфильмнүүд. 11.55 — Концерт. 12.10 — «Горизонт». 13.10 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». 13.40 — Шэнэ һонин. (13.45 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильмүүд. 16.15 — Ромен Роллан. Дурсалгануудһаа. 17.10 — Концерт. 17.35—«Эжын һургуули».

Улаан-Үдэ. 18.05 — «Киноочерк. 19.05— «Нүхэр дуун» гэжэ телефестиваль. Хойто-Байгалай район.

Москва. 19.15 — Совет дуунай концерт.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Экономикын шэнжэлэл.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ». 20.00— Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 20.20 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 20.30 — «Байгал» —мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.50 — «Уран һайханай бүлгэмүүдэй бүхэсоюзна харалга. 21.10 — Социалис Ажалай Герой, Гүрэнэй шангай лауреат, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, РСФСР-эй залуушуулай габьяата һурган хүмүүжүүлэгшэ, Ростовско областиин «Путь Ленина» колхозой комбайнернуудай звеное даагша Н. В. Переверзева тухай баримтата фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Композитор Анатолий Новиков» — фильм-концерт. 23.25—Баримтата фильм. 23.45— «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—А. С. Грибоедов «Горе от ума». 10.05— «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 11.05 — Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 11.35, 12.45 — Физикэ, 7-дохи класс. 12.00 — «Ород хэлэн». 12.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 13.10 — Түүхэ. 4-дэхи класс. 13.35 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 14.55 — «Багшада—хүгжэмэй хэшээл». 4-дэхи класс. 15.00 — «Шинии ленинскэ библиотекэ». В. И. Ленин. «Совет засаг гэээшэ юун бэ?» 15.30—В. Маяковский. «Хорошо». 16.30 — Шэнэ һонин. 18.05 — РСФСР-эй арадай тист Ю. Казаков баян наадаха. 18.25 — «До үгыт, горнистнууд». 18 БАМ тухай совет поэ шүлэгүүд.

Улаан-Үдэ. 19.15 — холнууд.

Москва. 19.30 — Бари фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — дай АССР-эй Гостелерад арадай инструментнүүдэй кестрэй концерт.

Москва. 20.20 — «Хүн ажал хэрэгүүдынь».

Улаан-Үдэ. 20.50 — Т сараха темэдэ хөөрөөн.

Москва. 21.00 — «Ам нойрсогты, багашуул». 2 Уласхоорондын шэнжэлэл — «Время». 22.35 — «С друга» — уран һ фильм.

ВТОРНИК, 23

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10—«Дохсогоо үгыт, горнистнууд». 10.40 — «Сердце друга» — уран һайханай фильм. 12.50 «Аяншалагшадай клуб». 13.05 — Уран зурааша тухай хөөрөөнүүд. 13.35 — Шэнэ һонин. (13.40 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.25 — Совет уран зурагай искусство. 17.15 — Арадай аялга дуунууд. 17.30 — Шинии ленинскэ библиотекэ.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Родео» — киноочерк. 18.10 — «Саяан» Хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 18.50 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 19.00 — «Партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.05 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.35 — «Дом Островского». ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Бага театрай фильм-зүжэг. 22.00—«Время». 22.35 — фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 00.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 00.30 —Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Физикэ. 9-дэхи класс. 10.05, 13.40 — Француз хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Гоё һайханиие ойлгожо хүмүүжүүлхэ. 11,35, 12.40 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури». 12.05— «Шатарай һургуули». 13.10 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 3-дахи класс. 14.00 — Телеочерк. 14.30 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.45 — Уран зохёолшо Э. Казакевичэй зохёохы ажал ябуулга тухай. 15.30 — Түүхын хуудаһанууд. «Газарай залуу эзэд». 16.25 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 16.30 — Түймэр сараха темэдэ баримтата фильм. 17.10 — «Музейнүүдэй залнуудаар».

Москва. 18.00 — Форте на хүгжэмэй концерт. «Бултанда зорюулагдаһан дион». 18.50 — «Хүхюун тонууд». 19.00 — «Эрдэм ба ажабайдал». 19.30 — римтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Со холнууд.

Москва. 20.05 — «Бидэ баринабди».

Улаан-Үдэ. 20.25 — « айлшад».

Москва. 21.00 — «Ам нойрсогты, багашуул». 2 «Нүхэдэй шарай». 22.0 «Время». 22.35 — «Сере ный возраст» — уран най фильм. 23.50 — Ко 00.15 — Хоккейгээр ССС чемпионат. «Сокол»—ЦСК

СРЕДА, 24

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Мультфильмнүүд. 10.10 «Дом Островского» — зүжэг. 13.10 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 13.40 — Шэнэ һонин. (13.45 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.20 — «Сугтаа—эбтэй бүлэбди». 16.45 — Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ. 17.15 — «Поэзи». И. Сельвинский.

Улаан-Үдэ. 17.55 — Киноочерк. 18.05 — Олимпиин 3 дахин чемпион Александр Медведьтэй уулзалга.

Москва. 18.45 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай».

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 20.10 — Москвада арадай хинагшадай бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадагшадтай пресс-конференци.

Москва. 21.00 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 22.00 —«Время». 22.35 — «Хүгжэм театрта, кинодо ба телевидениидэ». 23.00 — Футболоор УЕФА-гай кубок. «Локомотив» (Лейпциг) — «Спартак» (Москва). ГДР-һээ дамжуулагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Хүгжэм. 5-дахи класс. 10.05, 13.40 — Немец хэлэн. 11.05 — А. Твардовский. «Василий Теркин». 11.35, 12.40 — Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 12.05— «Эжын һургуули». 13.10 —Түүхэ. 9-дэхи класс. 14.10 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 14.25 — Совет уран зурагай искусство. 15.10 — «Ажахы эрхилэлгын һургуули». 15.40 — Пабло Пикассо — уран зурааша-коммунист. 16.30 — Шэнэ һонин. 17.55 — «Сегодня в студии» — фильм-концерт.

Улаан-Үдэ. 18.45 — шадта «Горн» гэжэ дамжу 19.15 — «Таанадта, аги нууд болон политинформ нууд».

Москва. 19.30 — Бари фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Со холнууд.

Москва. 20.00 — фильм. 20.25 — «Эб най дал ба залуушуул». 21.00 «Амгалан нойрсогты, шуул». 21.20 — Автоспо Европын чемпионат. 21.50 Баримтата фильм. 22.00 «Время». 22.30 — «Тепло деной земли» — уран най фильм. 1-дэхи сери.

ЧЕТВЕРГ, 25

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.10 — Мультфильмнүүд. 10.40 — «Безответная любовь»—уран һайханай фильм 12.10 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.10—«Эхо Гренады» — баримтата фильм. 13.40 — Шэнэ һонин. (13.45 хүрэтэр). 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильм. 16.25 — «Хүхюун стартнууд». 17.10 — Концерт. 17.45 — Шатарай һургуули. 18.15 — Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет. 18.45 — Футболоор Европын чемпионуудай кубок. «Л е в с к и—Спартак» (Болгари) — «Днепр» (Днепропетровск). 2-дохи тайм. Болгариһаа дамжуулагдаха.

Улаан-Үдэ. 19.30—«Байгал»— нютагуудай һонин.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр —түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 —«Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.15 —Футболоор УЕФА-гай кубок. «Спортинг» (Лиссабон)—«Динамо» (Минск). Португалиһаа дамжуулагдаха. 21.00 — «Красные колокола»— 7 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 22.00 — «Время. 22.35 — Поэт А. Межеров үгэ хэлэхэ. 23.00 — Ленинскэ шангай лауреат, СССР-эй арадай артист Д. Ойстрахай концерт. 00.05—Шатараар дэлхэйн чемпионат. 00.20 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телеочерк. 9.30, 10.35 — М. Ю. Лермонтов. «Мцыри». 10.0, 13.25 — Испан хэлэн. 11.00—А. П. Чехов. «Вишневый сад». 11.40, 12.40—Зоологи. 7-дохи класс. 12.05 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 13.05 — Ботаника. 6-дахи класс. 13.55 — «Автолюбители, помните!»— эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.14.15 —М. М. Пришвинэй зохёолнуудай хуудаһануудаар. 15.00 — «Город принял»—уран һайханай фильм. 16.15 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Манай айлшад. 19.00 —«Танай һо ходог юумэн».

Москва. 19.30 — «Зураг хэндэнь—наран».

Улаан-Үдэ. 19.45 — Со холнууд.

Москва. 20.00 — «Элүүр хэ байха гээ һаа».

Улаан-Үдэ. 20.15 — « тадуудай ажал хэрэгүүд». 2 — Уласхоорондын шэнжэл (буряадаар).

Москва. 21.00 — «Амг нойрсогты, багашуул. 21.2 Казахстанай болон Сибир дүтэрхы предприятинүүдэй дэлмэришэдэй мүрысөөн хай. 21.50—Баримтата фи 22.00—«Время». 22.35—«Т студеной земли»—уран һ най фильм. 2-дохи сери.

ПЯТНИЦА, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Красные колокола» — 7 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 10.50— Хүхюун стартнууд. 11.35 — Ород композиторнуудай дуунай дуэдүүд. 11.55—«Если хочешь мир увидеть...»—баримтата фильм. 12.20 — С. Прокофьев. «Ромео и Джульетта» гэжэ баледэй хүгжэмһөө хэһэг. 12.50 — «Поэзи». Ю. Тувим. 13.20 — Шэнэ һонин. (13.25 хүрэтэр). 15.15—Шэнэ һонин. 15.35—Баримтата фильм. 15.55 — «Ород хэлэн». 16.25 — «Эрдэмтэд — Москва шадарай агропромышленна комплексдо». 17.00 — «Австриин газар дээрэ» — киноочерк. 17.20 — «Москвагай комсомолшуудай ажал хэрэгүүд». 18.05 — Свердловскын оперно танине урина.

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 18.50— «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар). 19.20—«Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.05 — Буряад хэлэнэй хэшээл. 20.20—«Партиин шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн». 20.50 — «Океан далайн эрьедэхи эрдэни»—киноочерк.

Москва. 21.00 — «Красные колокола» — 7 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 22.00 — «Время». 22.35—Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой симфоническа ба эстрадна хүгжэмэй концерт. 00.05 — Эдир гимнаст басагад тухай баримтата фильм. 00.15 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 00.30— Шатараар дэлхэйн чемпионат.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телеочерк. 9.35, 10.35 — Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.40 — Англи хэлэн. 11.05—Географи. «Географическа нээлтэнүүдэй түүхэһээ». 11.35, 12.40 — А. С. Пушкин. «Песнь о вещем Олеге». 12.05 — Астрономи. 13.10— Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 14.10— Уран зурагай искусство. 7-дохи класс. 14.40 — Карл Маркс ба революционно Росси». 15.10 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.20 — И. Ильф ба Е. Петров. Ажа далайнь ба зохёолы ябуулгынь хуудаһанууд. 1 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 18.10 — «Т бэшэгүүдээр».

Москва. 18.40 — «Алба нохойнуудые һургадаг түб һургуули тухай телеоч 19.00 — «Мүнөөнэй ба хүдэлмэришэнэй хүдэл 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Шэ туруунуудай тоборолго» киноочерк.

Москва. 20.05 — Хүгжэм дамжуулга. 21.00 — «Амга нойрсогты, багашуул». 21.3 — «Ритм» гэһэн ябуулга. 21.5 — Фильм-концерт. 22.00 «Время». 22.35— «Угол дения»—уран һайханай фи 1-дэхи, 2-дохи сери.

СУББОТО, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 10.10 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.25—«Красные колокола» — 7 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 11.20 — «Спортлотогой» 43-дахи тираж. 11.30 — «Һайн эд бараа—элбэг ехээр». 12.00 —«Хүн. Газар дэлхэй. Юртэмсэ». 12.45 — «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 13.30 — Агуу ехэ Илалтын 40 жэлэй ойдо. 14.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.00 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 15.30 — «Таанадта, ветеранууд» — хүгжэмтэ дамжуулга. 16.30 — Политическ шэнжэлэгшэ В. П. Бекет хөөрөөн. 17.00 — «Ан ами дай аймагта». 18.00—Хокк гээр СССР-эй чемпионат. ЦСК — «Динамо» (Москва). 20.3 —Дуунай бүхэсоюзна к курс Душанбе хотоһоо д жуулагдаха. 21.00 — «Красн колокола» — 7 серитэй у һайханай фильм. 3-дахи се 22.00 — «Время». 22.35—Кин панорама. 00.10 — Шата дэлхэйн чемпионат. 10.25 - Шэнэ һонин.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй Центральна Комитедтэ. Мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. «Мүнөөдэр — Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Гол сэгнэлтэнь —аша үрэ»—«Правда Бурятии» газетын түхэреэн столой дэргэдэ болоһон хөөрэлдөөн. «Правда Бурятии» газетэдэ бэшэһэнэй һүүлээр.

Гурбадахи хуудаһанда. «Арадай хинагшад тоосоно»—П. Зильберманай статья. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. «Үйлсэдэ болоһон үзэгдэлнүүд»— А. Субботиной тэмдэглэлнүүд. «Шурик» —А. Праведниковай шог ёгто рассказ. Телевидениин долоон хоногой программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08 зам. редактора — 2-82-62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов —2-54-93, писем и селькоров —2-67-81 корректорская—2-33-61, выпускающие— 2-35-95 отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-00586. Заказ № 242. Индекс 04649.